

ΝΕΑ ΦΟΡΜΙΓΕ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΟΥΣΙΚΟΝ, ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ "ΩΔΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ,"

ΕΤΟΣ Α'. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1921	ΙΔΡΥΤΗΣ-ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Κ. Α. ΨΑΧΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 10
ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ: Κ. Α. ΨΑΧΟΣ Ε. Α. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Ἀγίου Μελετίου. (Τέγμα Ἀχαρνῶν)	ΣΥΝΔΡΟΜΗ: Ἔτησία Ἐξάμηνος Ἐσωτερικοῦ δρ. 20. δρ. 12 Ἐξωτερικοῦ φρ. 25. φρ. 15 Ἀμερικῆς δολ. 5. δολ. 3

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΝΑΙ, ΠΑΠΑΔΟΚΡΑΤΙΑΝ ΟΥΔΕΠΟΤΕ!

Πρῶτοι ἡμεῖς διὰ τῆς «Νέας Φόρμιγος» ἐπεκροτήσαμεν τὰς ἀξιοζήλους προσπάθειάς τῶν ἐπιδιωκόντων τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Πολιτείαν ὑποζυγώσεως. Καὶ ἐπράξαμεν τοῦτο οὐ μόνον ἐκ καθήκοντος ἱεροῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς διακαοῦς ἐπιθυμίας νὰ ἴδωμεν τὸ ταχύτερον τὴν Ἐκκλησίαν ἀνεψουμένην εἰς τὴν ἣν ὀνειρεύονται πάντες περὶ ἡμῶν. Μεθ' ὅλην ὅμως τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν νὰ συμβάλωμεν τὸ ἐφ' ἡμῶν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἀγῶνος τοσοῦτον ἱεροῦ καὶ δικαίου, ἔχομεν ἐνδοιασμούς τινας, στηριζομένους ἐπὶ ὑπόπτων ἐνεργειῶν τινῶν ἐκ τῶν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον πρωτοστατούντων κληρικῶν, ἐνεργειῶν, αἵτινες τεύουσιν εἰς τὴν ἐπιβολὴν μιᾶς ἀπλῆς παπαδοκρατίας. Καὶ ἔχομεν δυστυχῶς πολλὰ δεδομένα, ἐφ' ὧν νὰ στηρίζωμεν τοὺς ἐνδοιασμούς ἡμῶν τούτους, δεδομένα ἀσφαλῆ, δεδομένα πείθοντα καὶ τὸν μάλιστα συμπαθῶς πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς αὐτοτελείας τῆς Ἐκκλησίας ἀγῶνα διακείμενον, ὅτι οἱ κληρικοὶ οὗτοι, οἱ τοσοῦτον ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Κανόνων καὶ τῶν Διατάξεων αὐτῆς κοπτόμενοι, κύριον σκοπὸν καὶ μύχιον αὐτῶν πόθον ἔχουσι τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἀείποτε χρεωκοπησάσης παπαδοκρατίας, ἣν προσπαθοῦσι νὰ ὑπεισαγάγῃ διὰ τῆς κακῶς νοουμένης ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως πλειόνων ὑπὲρ ἑαυτῶν ἠθικῶν καὶ ὕλικῶν ὠφελημάτων.

Διότι, ὅταν βλέπη τις νόμους, ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ μόνῃ κατασκευαζομένους, πρὸς μόνον δὲ τὸν σκοπὸν τῆς ἐξασφαλίσεως γενναιοτέρων ἀποδοχῶν καὶ πρωτοκαθεδριῶν ἐν Συμβουλίῳ καθαρῶς λαϊκοῖς, ἐν οἷς καὶ ἡ ἀπλῆ εἶτι παρουσία τοῦ ἐφημερίου ἱερέως εἶναι τελείως ἄτοπος καὶ ἀνάρμοστος ὅταν βλέπη τις τὴν ἀνωτάτην Ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν διασαλπίζουσαν, ὅτι θὰ συγκαλέσῃ τὴν Ἱεραρχίαν ὀλόκληρον εἰς Σύνοδον μὲ κύριον—ὡς ἐγράφη—σκοπὸν τὸν καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου ὅταν

βλέπη τις τοὺς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τοῦ Κράτους πραγμάτων ἀνωτάτους παράγοντας, γινομένους, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πάντως, ὄργανα τῶν ἐπιτηδείως προσπαθούτων νὰ ὑφαρπάσωσι δικαιώματα καθαρῶς λαϊκά, ὅπως δ' ἀμελετήτως ἐγκρίνοντας πᾶν ὅ,τι κακοπίστως εἰς αὐτοὺς ὑποβαλλόμενον, ἢ καλῆ τῶν πίσις δὲν δύναται νὰ φαντασθῇ καὶ νὰ προῖδῃ ὅταν βλέπη τις πληρεξουσίου, οἵτινες, ἐν τῇ ἐτάχθησαν φρουρᾷ τῶν λαϊκῶν δικαιῶν καὶ δικαιωμάτων, ψηφίζουσιν εἰς τρίτην μάλιστα ἀνάγνωσιν νόμους, ποδοπατοῦντας ἀναφαίρετα λαϊκὰ δικαιώματα, χωρὶς οὐδεμίαν αὐτῶν νὰ λάβωσι γνῶσιν ὅταν βλέπη τις κληρικούς, ἀνωτέρας ὁμολογουμένως μορφώσεως, οἵτινες ἵνα ἐξασφαλίσωσιν ἀσήμαντα ὕλικὰ ὠφελήματα προσφεύγουσιν εἰς τοὺς πολιτικοὺς παράγοντας, ἀπὸ τῶν ὁποίων λέγουσιν ὅτι πρέπει νὰ χειραφετηθῇ ἡ Ἐκκλησία ὅταν βλέπη τις ὅλα ταῦτα καὶ τόσα ἄλλα, δὲν ἔχει, εἰμὴ νὰ κινή περιλύπως τὴν κεφαλὴν καὶ μέσῃ τὴν ψυχὴν νὰ θλίβηται διὰ τὴν κατάστασιν εἰς ἣν περιήλθον Ἐκκλησία τε καὶ κλῆρος!

Καὶ βεβαίως, ὅταν βλέπη τις ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῆς χώρας ὑποθέσεων ἄνδρας κατὰ πάντα μὲν σεβαστοὺς καὶ ἀγαθοὺς, καλονήρους ἴσως αὐστηροὺς, ἱατροὺς ἴσως διαπρεπεῖς, πλὴν ἀλλ' ὅμως οὐδεμίαν σαφῆ ἰδέαν περὶ Ἐκκλησίας καὶ τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἔχοντας, δὲν δύναται, εἰμὴ νὰ ἀπελπίζεται καὶ ὡς μόνον δι' αὐτοὺς ἐλαφροντικὸν ν' ἀποδέχεται, ὅτι ὑπὸ τοῦ ὄριου τῆς ἡλικίας πλέον καταληφθέντες, εἰσὶν ὑποκείμενοι εἰς τὸν φυσικὸν ἐκείνον νόμον, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ἐπεσφράγισε διὰ τοῦ ἀψευδοῦς Αὐτοῦ στόματος, εἰπὼν: «ὅταν δὲ γηράσῃς ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις». (Ἰωάν. ΚΑ' 18).

Ὅσον λοιπὸν ἱερός καὶ δίκαιος εἶναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αὐτοτελείαν τῆς Ἐκκλησίας ναί, παπαδοκρατίαν οὐδέποτε! (Κ. Α. Ψάχου).
- Οἱ μάγοι προσκυνοῦντες τὸ νεηγενές παιδίον, μετὰ μουσικῆς (Κ. Α. Ψάχου).
- Αἱ ἐορταὶ τῶν Χριστουγέννων— Θεοφανείων ἀπὸ λειτουργικῆς ἀπόψεως (Ἀρχιμανδρ. Ζαχ. Διανῆ).
- Δημοσίευσις ἀνεκδότων χειρογράφων.— Κοσμῆς Μελωδὸς ὁ Ἀγιοπολίτης. (Στυρ. Καμπαναίου Λαυριώτου).
- Παραφράσεις ἀρχαίων συγγραφέων.— Ἀριστοτέλους περὶ φωνῆς. (Δημ. Περιστέρη ἱατροῦ).
- Φραγμὸς ἀτασθαλιῶν. (Ἀρχιμ. Νικοδήμου Τόσκα Συναίτου).
- Τὸ πρῶτον ἐλεύθερον μάθημα τοῦ κ. Κ. Α. Ψάχου.
- Ἐκκλησία. Αἱ κεναὶ ἐπισκοπικαὶ ἔδραι. Ἀκατανόητον!
- Μουσικὴ κριτικὴ: Μία συναυλία ἐν τῷ «Ἑλληνικῷ Ὁδεῖῳ» Κ. Α. Ψάχου.
- Εἰδήσεις.
- Βιβλία.
- Ζητήματα: Ἡ πολύνεκρος Συνοδικὴ ἐγκύκλιος τοῦ 1906.— Ἡ Συλλογὴ τῶν ἑσμάτων Πελοποννήσου καὶ Κρήτης.— Τὸ Γενικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον.— Αἱ συναυλίαι πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν τραυματιῶν.
- Μουσικὴ: («Νεηγενές μάγων...» εἰς Βυζαντιν. παρασημαντικὴν.— «Ἀνούλα ἡ Σαρακατσάνισσα» (δημῶδες) εἰς Βυζαντ. καὶ Ἑβρῶν. παρασημαντικὴν.

ὁ ἀγὼν ὑπὲρ τῆς καλῶς νοουμένης χειραφετήσεως καὶ αὐτοτελείας τῆς Ἐκκλησίας, τοσοῦτον δυστυχῶς ἀμφίβολοι καταντῶσιν αἱ προσπάθειαι τινῶν ἐκ τῶν πρωτοστατούντων κληρικῶν, οἵτινες παρὰ τὰς ἀγνὰς καὶ ἀγαθὰς διαθέσεις τῶν σχόντων τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς αὐτοτελείας τῆς Ἐκκλησίας, οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκουσιν, εἰμὴ τὴν ἐπιβολὴν μιᾶς πάντοθεν ἀποκρουσμένης καὶ οὐδέποτε ὑπ' οὐδενὸς γενησομένης ἀποδεκτῆς παπαδοκρατίας.

Βεβαίως ἔπρεπε καὶ καιρὸς πλέον ἦτο ν' ἀνοιχθῇ ἐν ἰσχυρὸν μέτωπον σθεναροῦ ἀγῶνος ὑπὲρ χειραφετήσεως καὶ αὐτοτελείας τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τὰ μέτωπα δὲν ἀνοίγονται, οὐδ' ἀντέχουσιν εἰς ἐπιθέσεις, οὔτε κἂν ν' ἀμυνθῶσι δύνανται διὰ μαζῶν ἀτάκτων. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ μία τοιαύτη νίκη—διότι νίκη περιφανῆς καὶ ἐπίστευσις τιμίου ἀγῶνος θὰ ἦναι ἡ αὐτοτέλεια τῆς Ἐκκλησίας— ὑπάρχει ἀνάγκη στρατοῦ καλῶς ὀργανωμένου, στρατοῦ ὑπέκοντος τυφλῶς εἰς τὰ κελεύσματα ἀρχηγῶν ἀρίστων καὶ πεπειραμένων, ἀποτελουμένου δ' ἐξ ἀνδρῶν, ἐχόντων πλήρη ἐπίγνωσιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἰδανικῶν ὑπὲρ τῶν ὁποίων μάχονται

και πίπτουσιν. "Αλλως, ο στρατός ούτος είναι προωρισμένος, ίνα εις την πρώτην κατ' αυτού ίσχυράν επίθεσιν υποχωρήσῃ ἀτάκτως και κατὰ κράτος ήττηθῇ.

Η Έκκλησία πρέπει να χειραφετηθῇ, πρέπει ν' άνορθωθῇ, πρέπει να γίνῃ αὐτοτελής. "Αλλ' οί επιδιώκοντες τούτο ειλικρινῶς, οὐδέποτε φρονουῦμεν θ' άνεχθῶσιν, ίνα ο άγών αὐτῶν από άγῶνος αὐτοτελείας τῆς Έκκλησίας μετατραπῇ εις άγῶνα άπλής παραδοκρατίας. Αὐτοτέλειαν τῆς Έκκλησίας ναί, παραδοκρατίαν όμως οὐδέποτε!

Κ. Α. ΨΑΧΟΣ.

ΟΙ ΜΑΓΟΙ ΠΡΟΣΚΥΝΟΥΝΤΕΣ ΤΟ ΝΗΓΕΝΕΣ ΠΑΙΔΙΟΝ

«Νηγενές μάγων λεγόντων, παιδίον άναξ οὐ άστηρ έφάνη ποῦ εστίν; εις γάρ εκείνου προσκύνησιν ήκομεν' μανεις ο Ηρώδης έταράττετο' Χριστόν άνελείν, ο θεομάχος φρουαττόμενος».

Τὸ τροπάριον τούτο είναι τὸ δεύτερον τῆς Θ' ώδῆς τοῦ πρώτου Κανόνος τῶν Χριστουγέννων, ὅστις είναι ποίημα Κοσμά τοῦ μελωδοῦ. Η έννοια αὐτοῦ είναι ἡ εξῆς. Έν ᾧ οί μάγοι έλεγον: τοῦ είναι τὸ νεωστὶ γεννηθὲν παιδίον, τοῦ οἰοῦοῦ έφάνη ὁ άστηρ και εις προσκύνησιν τοῦ οἰοῦοῦ ήλθομεν; ὁ Ηρώδης καταληφθεὶς ὑπὸ μανίας έταράττετο, διότι ήθελε να θανατώσῃ τὸν Χριστόν, τρέμων ὁ θεομάχος ἐκ τοῦ φόβου μήπως χάσῃ τὴν βασιλείαν του.

Εἰς τὸ μέλος τοῦ τροπαρίου τούτου τῆς Θ' ώδῆς, ἡτις ψάλλεται ἀντι τιμωτέρας, πάντες οί άριστοι ιεροψάλλται ἀπέδιδον ἰδιαιτέραν σημασίαν. Ψάλλοντες δ' αὐτὸ μεγαλοπρεπέστερον τῶν άλλων, προσεπάθουν διὰ τῆς μουσικῆς ν' αποδώσωσι πιστῶς τὴν έννοιαν αὐτοῦ και ἰδίᾳ τὴν τῆς έρωτηματικῆς φράσεως: «οὐ άστηρ έφάνη ποῦ εστίν»; Τὸ μέλος τοῦ τροπαρίου τούτου δημοσιεύομεν ἐπὶ τῆς εορτῆς τῶν Χριστουγέννων, χάριν τῶν άναγνωστῶν τῆς «Νέας Φορμιγγος», ὡς ήκούσαμεν αὐτὸ ἐκ παραδόσεως τῶν ημετέρων άειμνήστων διδασκάλων.

Κ. Α. ΨΑΧΟΣ.

Ἦχος ᾠ Πα

Νε η γε ρες μα γων λε γο

ο ον των πα δι ον ▲ α ναξ δ ου

α στηρ ε φα. νη που ου ε στω δ ου

εις γαρ ε κει τον προ σκυ ν νη σι'

η κο μεν θ μα ρει εις ο Η ρω

δης ε τα ρα ττε ε το δ Χρ ε στο ον α

νε λειν ο θε ο μα χος φρυ

α ττο ο με ε ρος

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ—ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΨΕΩΣ

1) Αρχική σύστασις τῶν μεγάλων εορτῶν

Πάσαι αἱ ἡμέραι τῆς άρχεγόνου Έκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἰδίᾳ δὲ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναλήψεως αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, και μάλιστα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καθόδου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἦσαν ἡμέραι συνεχοῦς και ἀδιακόπου εορτῆς, χαρᾶς και ἀγαλλιάσεως, προσευχῆς, δοξολογίας και εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεόν. Μαρτυρεῖ τούτο πολλαχοῦ ἡ ἱερά βιβλος τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, λέγουσα: « Πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ και τῇ δεήσει » (Πράξ. α' 14). « Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδασκαλίᾳ τῶν Ἀποστόλων, και τῇ κοινωνίᾳ, και τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου, και ταῖς προσευχαῖς » (Πράξ. β' 42). « Καθ' ἣν ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει και ἀφελότητι καρδίας αἰνοῦντες τὸν Θεόν ». (Πράξ. β' 46).

Ἄλλ' ἐν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, ὅταν ἤρχισαν οἱ διωγμοὶ ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων, και οἱ ἀδελφοί, μετὰ τῶν λιθοβολισμῶν τοῦ Διακόνου Στεφάνου, διεσπάρησαν ἐκτὸς τῶν Ἱεροσολύμων (Πράξ. η' 1) ὁ ἀρχικός ἐκεῖνος καθ' ἐκαστὴν ἐθνικὴν εἰσαγωγὴν εορτασμοῦ συνετενεύθη εἰς τὸν κατὰ Κυριακὴν εορτασμόν. Ἐν τούτοις, ἐφ' ὅσον τὸ ἔργον τῶν Ἀποστόλων προέκοπτε, και ἡ Έκκλησία διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου ἐξήπλουτο ἀνὰ τὰς χώρας τοῦ τότε Ρωμαϊκοῦ Κράτους, ἐπόμενον ἦτο, ὅπως ἐξ ὅλων τῶν ἡμερῶν ἐξαρθῶσι ζωηρότερον εἰς τὴν εορταστικὴν συνείδησιν τῆς Έκκλησίας αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, αἵτινες συνετέλεσαν πλειότερον εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων, τυτέστιν εἰς τὴν σύστασιν τῆς Έκκλησίας. Τούτῃ δὲ ἡμέρᾳ, αἵτινες διετήρουν τὴν ζωηρότεραν ἀνάμνησιν παρὰ τοῖς Ἀποστόλοις, ἦσαν τὸ μὲν αἱ ἡμέραι τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου και τῆς Ἀναστάσεως, ἡτοι αἱ περὶ τὸ Πάσχα ἡμέραι, τὸ δὲ ἡ ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως αὐτοῦ και ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, καθ' ἣν ἐβαπτίσθησαν ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ (Πράξ. α' 5). Οὕτω λοιπὸν ἐξαρθῶσαι εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Έκκλησίας συνέστησαν κατὰ τοὺς ἀποστολικούς ἤδη χρόνους αἱ πρώται μεγάλα εορταί, τοῦ Πάσχα, τῆς Ἀναλήψεως, και τῆς Πεντηκοστῆς.

2) Σύστασις τῆς εορτῆς τῶν Θεοφανείων

Ἄλλὰ τὸ ἔργον τῶν Ἀποστόλων ἦτο συνέχεια τοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου. Ἐπρεπε λοιπὸν κατὰ φυσικὸν ψυχολογικὸν λόγον νὰ αναζητηθῇ ἡ ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου. Τούτῃ δὲ ἦτο ἡ ἡμέρα τῆς βαπτίσεως αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, καθ' ἣν ἡμέραν ἐμαρτυρήθη ἄνωθεν ἡ Θεότης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ παρὰ τοῦ Πατρὸς, εἰπόντος « Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠδόκησα », τὸ δὲ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατήλθεν ἐπὶ τὸν Υἱὸν ἐν εἰδεί περιστερᾶς βεβαίωσαν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πατρὸς, (Ματθ. γ' 16, Μαρ. α' 10, Λουκ. γ' 22). Ἐπομένως ἡ ἡμέρα τῆς βαπτίσεως τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ὡς ἡμέρα τῆς ἐμφανίσεως τῆς Θεότητος αὐτοῦ, και ὡς

ἡμέρα ἐνάρξεως τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ἐξήρθη ἡδη ἀπὸ τοῦ Β' αἰῶνος εἰς ἡμέραν εορτῆς ἴσης δυνάμει πρὸς τὴν εορτὴν τοῦ Πάσχα και τὴν τῆς Πεντηκοστῆς, και ὠνομάσθη Ἐπιφάνεια ἢ Θεοφάνεια. Ἡ εορτὴ τῶν Θεοφανείων, ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως τοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου, περιέκλειεν ἐν ἑαυτῇ δλόκληρον τὸν τριακονταετηβίον τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς βαπτίσεως.

Συνεπῶς ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ ἐν Βηθλεέμ, ἡτοι ἡ ἡμέρα τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἐνανθρωπίσεως, συνεωραζέτο μετὰ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναδείξεως αὐτοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐπιφάνεια ἢ Θεοφάνεια. Συνεωραζέτο δὲ ἡ ἡμέρα τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως μετὰ τῶν Θεοφανείων, ἐν τε Ἀνατολῇ και Δύσει, κατὰ τὴν θῆν Ἰανουαρίου, μέχρι τῶν μέσων τοῦ Δ' αἰῶνος.

3) Σύστασις τῆς εορτῆς τῶν Χριστουγέννων

Ὅτε δὲ διὰ τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου ἡ Έκκλησία ἀπαλλαγείσα τῶν διωγμῶν ἀπέκτησε τὴν ἑαυτῆς ἐλευθερίαν, τότε συνεπλήρωσε τὸν κύκλον τῶν εορτῶν τοῦ ἔτους, προσθεῖσα, πρὸς τὰς ἤδη ὑπ' ἰσχύσεως, και ἄλλας εορτάς εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου (Δεσποτικὰς), εἰς τιμὴν τῆς Θεοτόκου (Θεομητορικὰς), εἰς τιμὴν τοῦ Προδρόμου, τῶν Ἀποστόλων, και τῶν μαρτύρων ἐκεῖνων, οἵτινες ἀθλήσαντες ἐμαρτύρησαν, κατὰ τοὺς δεινοὺς διωγμοὺς τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων. Ὅρισθείσης δὲ ὡς ἡμέρας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς 25 τοῦ μηνὸς Μαρτίου, ἀναγκαιῶς ἐνεδείκνυτο ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ ἐννέα μῆνας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνσαρκώσεως, ἡτοι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Καὶ οὕτω ἡ εορτὴ τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, χωρισθεῖσα ἀπὸ τῆς εορτῆς τῶν Θεοφανείων, ἐτάχθη νὰ εορτάζηται τῇ 25 τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου. Ὁ χωρισμὸς οὗτος ἐγένετο πρῶτον ἐν τῇ Δύσει ὑπὸ τοῦ Πάπα Λιβερίου, ὅστις ἐώρτασε τὸ πρῶτον ἐν Ρώμῃ κηρωρισμένως τὰ Χριστούγεννα ἀπὸ τῶν Θεοφανείων τῷ 354 μ. Χ. Ἐκ τῆς Ρώμης κατὰ μικρὸν μετεδόθη ἡ εορτὴ και εἰς τὰς λοιπὰς χώρας τῆς Δύσεως, και ἐκ τῆς Δύσεως μετεδόθη εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἐν ἣ, μόλις ἐγένετο ἀσπαστὴ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, ἐκεῖθεν εἰς τὴν Καππαδοκίαν, και εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας τῷ 388, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Χρυσόστομου (Ὁμιλία εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ). Εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰσῆχθη ἡ εορτὴ τῶν Χριστουγέννων τῷ 400 ἔτει, και τέλος ἐτι βραδύτερον εἰς τὰ Ἱεροσόλεια. Ὅτε κατὰ τὸν Ε' ἀπὸ Χριστοῦ αἰῶνα πᾶσαι αἱ Έκκλησῖαι τῆς Δύσεως και τῆς Ἀνατολῆς ἐώρταζον κατὰ τὴν 25 τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τὴν εορτὴν τῶν Χριστουγέννων κηρωρισμένως ἀπὸ τῆς τῶν Θεοφανείων, ἡτις ἔμειναν εορταζόμεναι κατὰ τὴν θῆν Ἰανουαρίου. Μόνῃ δὲ ἡ Ἀρμενικὴ Έκκλησία διετήρησε μέχρι σήμερον τὸ ἀρχαῖον ἔθος, εορτάζουσα ἀπαρσάλευτως Χριστούγεννα ὁμοῦ και Θεοφάνεια κατὰ τὴν θῆν τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου.

4) Ἀνάπτυξις τῆς λατρείας τῶν εορτῶν.

Ἡ λατρεία τῆς χριστιανικῆς Έκκλησίας κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ἐποχὴν ἦτο ἀπλουστάτη. Μὴ ὑπαρχόντων τότε γαῶν χριστιανικῶν, ἐτελείτο εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας, και συνέχευτο ἐξ ἀναγκώσεως και ψαλμοφθίας ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ, ἀναγκώσεως περικοπῶν ἐκ τοῦ Νόμου και τῶν Προφητειῶν τῆς Π. Διαθήκης, κηρύγματος, προσευχῶν, δεήσεων, προσφορᾶς τῶν δώρων τῆς Θεῖας εὐχαριστίας, και Θεῖας κοινωνίας. Ἀπὸ τοῦ Β' αἰῶνος ἡ λατρεία ἐτελείτο κατὰ τι μεγαλοπρεπέστερον' διότι ἐποιοῦντο και ἐψάλλοντο ἴδιοι χριστιανικοὶ ὕμνοι, ἀνεγνώσκοντο δὲ και περικοπαὶ ἐκ τῆς ἀποτελεσθεῖσης συλλογῆς τῆς Κ. Διαθήκης, ἀποστολικαὶ μὲν ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν Ἀποστόλων. εὐαγγελικαὶ δὲ ἐκ τῶν Εὐαγγελίων. Κατὰ δὲ τὸν Γ' αἰῶνα, ὁπότε ἤρξαντο νὰ κτίζωνται ἴδιοι χριστιανικοὶ ναοί, ἡ λατρεία προσέλαβε μείζονα ἀνάπτυξιν. Ἐν τούτοις, ὅσον και ἂν ἀνεπτύχθη αὕτη κατὰ τοὺς χρόνους τούτους, ἐπειδὴ ἔνεκα τῶν διωγμῶν δὲν ἐτελείτο ἐλευθέρως, ἀλλὰ συ-

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΠΟΛΥΚΡΟΤΟΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ 1906

Πολλοί τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Νέας Φόρμιγγος» παρεκάλεσαν ἡμᾶς, ἵνα, εἰ δυνατόν, ἀναδημοσιεύσωμεν τὴν Συνοδικὴν ἐγκύκλιον τοῦ 1906, δι' ἧς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατήγγειλε τὴν ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς ὑπεισαχθεῖσαν καντάδαν τῶν νυκτοδίων νυμφοθηρῶν. Καίτοι οὐδὲν ἀπολύτως ἀναμένομεν νὰ προέλθῃ τὸ καλὸν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας, τῆς φανερώς πλέον προσατευούσης τὰς μουσικὰς ταύτας ἀτασθαλίαις καὶ παρεκτροπᾶς, ἐν τούτοις, συμμορφούμενοι πρὸς τὴν παράκλησιν τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν, ἀναδημοσιεύομεν τὴν ἐν λόγῳ ἐγκύκλιον, ἥτις, ἂν μὴ τι ἄλλο, θὰ ὑπομνησκῇ τοῦλάχιστον εἰς τοὺς ἐπιζῶντας ἐκ τῶν ὑπογραψάντων αὐτήν, τὴν παλινοδίαν, τὴν ἀδυναμίαν καὶ τὴν τελείαν ἀνεπάρκειαν αὐτῶν πρὸς ἐπιβολὴν τῆς θελήσεως τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς δὲ καὶ τὴν φενακίαν, δι' ἧς ἠθέλησαν νὰ παραπλανήσωσι τὴν κοινὴν γνώμην, μετατρέψαντες ἐπιτηδείως τὸ ζήτημα ἀπὸ ζητήματος ἐκδιώξεως τῆς καντάδας εἰς ζήτημα καταδιώξεως τῶν κανταδόρων ἀπὸ τοῦ Γυναικωνίτου εἰς τὸν κυρίως Ναόν!

Ἴδου ἡ πολυκροτος Ἐγκύκλιος:

Ἀριθ. Πρωτ. 597
Διεκλ. 5,266

Ἐν Ἀθήναις 16 Φεβρουαρίου 1906

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς ἀνὰ τὸ Κράτος Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας.

«Ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν Ναοῖς, ὡς γνωστόν, ὑπάρχουσι καθιερωμένα ἰδιαιτέρα θέσεις ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κυρίου Ναοῦ δεξιῆ καὶ ἀριστερῆ, χοροὶ καλοῦμενοι, ἐνθα ἴστανται οἱ Ἱεροψάλται κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας ψάλλοντες τὰ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας κεκανονισμένα ἄσματα, ὡς ἐπίσης ὑπάρχει ἰδιαιτέρα θέσις διὰ τοὺς Ἐκκλησιαζομένους ἄνδρας καὶ ἰδιαιτέρα διὰ τὰς γυναῖκας. Διὰ τὰς τελευταίας ἔχει καθορισθῆ ὁ ἄνωγι τοῦ νόρθηκος καὶ τοῦ δεξιοῦ καὶ ἀριστεροῦ κλίτους χώρος ὁ καὶ γυναικωνίτης καλούμενος. Παρὰ προσδοκίαν ὅμως, ὡς πληροφορεῖται ἡ Ἱ. Σύνοδος, ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων ἐν τισι

τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν τῶν πόλεων εἰσῆχθη καινοτομία, ἀνατρέπουσα τὴν ἀνεκαθεν παραδεδομένην ἡμῖν Ἐκκλησιαστικὴν ταύτην τάξιν. Οἱ Ἱεροψάλται δὴλον ὅτι τῶν Ναῶν τούτων κατὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν καταλείποντες τοὺς δι' αὐτοὺς προωρισμένους χοροὺς ἀνέρχονται καὶ ψάλλουσιν ἀπὸ τοῦ γυναικωνίτου, τῶν ἐκκλησιαζομένων γυναικῶν κατεχομένων εἰς τὰς διὰ τοὺς ἄνδρας ὠρισμένας θέσεις.

Τούτου ἕνεκα ἡ Ἱ. Σύνοδος, ὑποχρεουμένη ὑπὸ τε τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τοῦ Νόμου ἵνα ἐπαγρυπνῇ περὶ τε τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων, τ' ἀφορῶντα τὴν Θεῖαν λατρείαν, τὴν εὐπρέπειαν τῶν Ναῶν καὶ τὴν εὐταξίαν τῶν Ἱερῶν τελετῶν, ἐντέλλεται Ὑμῖν ἵνα ἀπαγορεύσητε αὐστηρῶς τοῖς Ἱεροψάλταις τῶν ἐν ταῖς ὑμετέραις παροικίαις ἐνοριακῶν Ναῶν πᾶσαν τοιοῦτου εἶδους καινοτομίαν πωραγγέλοντες αὐτοῖς, ὅπως τοῦ λοιποῦ ψάλλωσι πάντοτε ἱστάμενοι ἐπὶ τῶν πρὸς τοῦτο προωρισμένων χορῶν.

Ἐχουσα δ' ὑπ' ὄψει καὶ τὰς προηγουμένας αὐτῆς Ἐγκυκλίους καὶ ἀποφάσεις, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς τετραφώνου λεγομένης μουσικῆς, τῆς ἀπηχούσης, ὡς μὴ ὄφελον, εἰσεῖτε εἰς τινὰς τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν τῆς Πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ἐντέλλεται ὑμῖν πρὸς τούτους, ἵνα μεριμνήσητε καὶ περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν Συνοδικῶν τούτων διαταγῶν, προσκαλοῦντες τοὺς Ἱεροψάλτας πάντων τῶν παρ' Ὑμῖν ἐνοριακῶν Ναῶν, ἵνα τοῦ λοιποῦ πάντοτε ἀπροφασίστως ψάλλωσι κατὰ τὸ ἀνεκαθεν παρ' ἡμῖν παραδεδομένον σεμνοπρεπὲς σύστημα τῆς πατροπαράδοτου Βυζαντινῆς μουσικῆς, τῆς τετραφώνου μουσικῆς οὐδαμῶς καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἀπὸ τῆς σήμερον ἐπιτρεπομένης.

Διὰ πᾶσαν δὲ παρεκτροπὴν αὐτῶν θέλετε καταστῆσαι ὑπευθύνους τοὺς προεξάρχοντας τῶν Ἱερῶν τελετῶν Ἀιδ. Πρεσβυτέρους, διατάσσοντες αὐτούς, ἵνα, ἐὰν ποτέ τις τῶν Ἱεροψαλτῶν ἤθελε τολμήσῃ νὰ ἀθετήσῃ τὰ διατεταγμένα, ὑποδεικνύωσιν αὐτῷ παράπαν τὸ καθήκον αὐτοῦ, ἐν ἀπειθείᾳ δὲ ἀπέχωσι

νήθως ἐν κρυπτῷ, ἐν καιρῷ νυκτός, εἰς ἐρήμους, εἰς ὑπόγεια σπήλαια καὶ ὑπογείους κατακόμβας, ἐνόητον, ὅτι κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ τὴν προσήκουσαν ἀνάπτυξιν καὶ μεγαλοπρέπειαν. Ὅτε δὲ ἡ χριστιανικὴ λατρεία, ἀπαλλαγείσης τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν διωγμῶν διὰ τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου, εὔρε τὴν ἐαυτῆς ἐλευθερίαν, τότε βαθμηδὸν ἀνεπτύχθη ἐπὶ τὸ τελειότερον, καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἀπέβη μεγαλοπρεπεστάτη. Εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ δὲ ταύτην ἀνάπτυξιν συνετέλεσαν τὸ μὲν ἡ ἀνέπτυξις ναῶν μεγαλοπρεπῶν, τὸ δὲ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ὑμνογραφίας, τῆς μουσικῆς, καὶ τοῦ ἐντέχνου κηρύγματος, καὶ πρὸς τούτους ὁ καθορισμὸς τοῦ βαπτίσματος τῶν Κατηχομένων κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτάς. Ἡ σύγχρονος δὲ ἀνάπτυξις πάντων τούτων ἐγένετο ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι τοῦ Θ' αἰῶνος ἀπὸ Χριστοῦ.

Ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος ἤρχισαν νὰ κτίζονται μεγαλοπρεπεῖς ναοί, ὧν τινες ἦσαν ἀριστοτεχνήματα ἀρχιτεκτονικῆς τέχνης (ναὸς Ἁγίας Σοφίας), οἵτινες ἐκοσμοῦντο διὰ λαμπρῶν εἰκόνων, ἐκλιπόντος τοῦ δέους τῆς χρήσεως εἰκόνων ἐν τοῖς ναοῖς, ὅπερ ἐπεκράτει παρὰ τοῖς χριστιανοῖς κατὰ τοὺς προηγουμένους αἰῶνας. Ὡσαύτως ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος διέπρεψαν οἱ

ἀριστοὶ ἐκκλησιαστικοὶ ὑμνογράφοι καὶ μελωδοί, δι' ὧν ἐπλουτίσθη ἡ ἐκκλησιαστικὴ ὑμνογραφία καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον διέπρεψαν οἱ μέγιστοι τῶν ἐκκλησιαστικῶν ῥητόρων, οἵτινες διὰ τῶν ἐξόχων αὐτῶν ἐκκλησιαστικῶν κηρυγμάτων προσεῖλκον ἀπειρα πλήθη ἐκκλησιαζομένων, ἅπερ ἐλάμπρυνον τὰς ἐκκλησιαστικὰς τελετάς. Ἄλλ' ἐκεῖνο ὅπερ ἐλάμπρυνε πλεיותרον τὰς τελετάς τῶν μεγάλων ἐορτῶν, ἦτο τὸ βάπτισμα τῶν Κατηχομένων, ὅπερ ἐτελεῖτο μετ' ἐκτάκτου μεγαλοπρεπείας κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν μεγάλων ἐορτῶν (Χριστουγέννων, Θεοφανεῶν, Πάσχα καὶ Πεντηκοστῆς). Ἐκ δὲ ταύτης τῆς ἀρμονικῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν εἰρημένων στοιχείων, ἦτοι, ἐκ τε τῆς μεγαλοπρεπείας τῶν ναῶν, κεκοσμημένων διὰ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ζωγραφικῆς τέχνης, καὶ ἐκ τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐκκλησιαστικῆς ὑμνογραφίας καὶ ἐκκλησιαστικῆς μελωδίας, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς μεγαλοπρεπείας τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς πανηγυρικῆς ἐκτελέσεως τοῦ βαπτίσματος τῶν Κατηχομένων, ἀπετελέσθη ἡ ἐκπαλὸς μεγαλοπρέπεια τῶν τελετῶν τῶν μεγάλων ἐορτῶν.

(Ἀκολουθεῖ)
Ἀρχμ. Ζαχαρίας Α. Λιανᾶς

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ Διεύθυνσις τῆς «Νέας Φόρμιγγος» θερμὴν ἀπευθύνει παράκλησιν πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας τὴν συνδρομὴν αὐτῶν ἀξιοτίμους συνδρομητὰς τῆς, ὅπως ἐθαρεστούμενοι ἀποστείλωσι ταύτην μέχρι τέλους Ἰανουαρίου. Διότι ἄλλως θὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν λίαν δι' αὐτὴν δυσάρεστον θέσιν, νὰ διακόψῃ τὴν ἀποστολὴν τοῦ φύλλου, τὸ ὅποιον, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας τῆς ἀκριβείας τοῦ χάρτου καὶ τῶν τυπωτικῶν, ἐκδίδεται κατόπιν τόσων ἀγώνων καὶ δυσχερειῶν. Ὡσαύτως παρακαλεῖ ἐκείνους, ὧν ἔληξεν ἡ ἐξάμηνος συνδρομὴ, νὰ δηλώσωσιν ἂν ἐξακολουθῶσι νὰ ἦναι συνδρομηταὶ ἢ οὐ, ἵνα μὴ εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας τοῦτο διακόψωμεν καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀποστολὴν τοῦ φύλλου.

πάσης συμμετοχῆς εἰς τὴν τοιαύτην ἀταξίαν καὶ ἀναφέρωσιν Ὑμῖν τὰ δέοντα ἀνευ ἀναβολῆς.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος πεποιθυῖα εἰς τὸν ὑπερτῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας ζῆλον Ὑμῶν ἀπεκδέχεται τὴν κατὰ γράμμα ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης.

- + Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος, Πρόεδρος
- + Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Ἰωάννης.
- + Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Ἱερώνυμος.
- + Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου Παρθένιος.

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμανδρίτης Γερμανὸς Μεταξᾶς.

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ἈΣΜΑΤΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ΚΡΗΤΗΣ.

Εἶναι γνωστὴ ἡ ἱστορία τῆς Συλλογῆς τῶν δημοδῶν ἄσμάτων Πελοποννήσου καὶ Κρήτης καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν ἀντιποιήσεως δικαιωμάτων ἰδιοκτησίας ἐπ' αὐτῆς. Τὴν Συλλογὴν ταύτην πρὸ δεκαετίας ὁ κ. Ψάχος εἶχε τὴν ἀφέλειαν νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ εἰρημένον Ὁδεῖον πρὸς ἐκδόσιν, ἵνα οὐ μόνον ἐν τούτῳ διαψευσθῇ, ἀλλὰ καὶ δοκιμασθῇ ὑπὸ τῆς πικρίας στέρησεως ἐνὸς ὥραίου ἔργου του, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ διοικοῦντες τὸ Ὁδεῖον Ἀθηνῶν εἶχον τὴν δύναμιν, ἀρνοῦμενοι εἰς αὐτὸν οἰονδήποτε δικαίωμα, νὰ καταστήσωσι τοῦτο οἱ ἄνθρωποι κτήμα τῶν, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ κακῶς ἐπ' αὐτοῦ νὰ προξενήσωσι διὰ τῆς λεγομένης ἐναρμονίσεως καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἐφ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἄσμάτων μουσικῶν σχολίων καὶ ἄλλων σημειώσεων καὶ παρατηρήσεών του.

Ἡ προπέτεια αὐτῆ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν προδικάλεσε τὴν δικαστικὴν ἐπέμβασιν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἡ Διοίκησις αὐτοῦ δι' ὅλους ἀνακριβῶν ἰσχυρισμῶν καὶ πάλιν προσεπάθησε νὰ σωθῇ, ἰσχυρισθεῖσα, ὅτι τάχα ἡ ἐργασία αὐτῆ τοῦ κ. Ψάχου ἐγένετο τῆ ἐντολῆ καὶ τῆ μεριμνῆ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν !!

Ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τοῦ ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικείου, παρουσία καὶ τῶν δικηγόρων τοῦ κ. Ψάχου καὶ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, ἐξητάσθη διὰ μακρῶν καὶ ἐκρίθη ὀριστικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο, **ἀναγνωρισθέντος τοῦ δικαιώματος τῆς πνευματικῆς τοῦ κ. Ψάχου ἰδιοκτησίας καὶ διαταχθείσης τῆς εἰς αὐτὸν ἀποδόσεως τοῦ χειρογράφου του**, ἐν ᾧ τῆς ἀποζημιώσεώς του ὁ καθορισμὸς πρόκειται νὰ συντελεσθῇ ἐν ἄλλῃ τοῦ Δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν συνεδριάσει.

Ὅτως ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 6,221 τοῦ 1921 ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου ἔδωκε τέρμα εἰς ὑπόθεσιν, ἥτις καὶ τὸ Δικαστήριον αὐτὸ βεβαίως θὰ ἐλύθη δι' ἀπόφασίν του, καθιστώσαν κατάδηλον τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν τὴν ἀδικοπραγίαν. Ἀδικοπραγία, τὴν συγκάλυψιν τῆς ὁποίας ἡ Διοίκησις τοῦ Ὁδείου ἐπεχείρησε νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῆς ἀλυσιτελοῦς μεθόδου τῆς ἀνυ-

πάρκτου έντολής του, ήν δὴθεν εἶχε δώσει εἰς τὸν κ. Ψάχον!

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ.

Εἶναι λίαν παρήγορον, ὅτι τὸ Γεν. Ἐκκλησι. Ταμεῖον, περὶ τῆς δὴθεν δεινῆς οικονομικῆς καταστάσεως τοῦ ὀποίου ἐσχάτως ἀπέλιπες ἐτονίσθησαν ἱερεμιάδες, ἐφθασεν εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ἀνθηρότης καὶ εὐρωστίας, ὥστε οὐ μόνον νὰ ἐπαρκῆ εἰς τὰς ἐσωτερικὰς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κλήρου ἀνάγκας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐρχηται ἐπίκουρον εἰς τὴν συντήρησιν κανταδορικῶν ἀκόμη ὀμίλων τῶν ἐν Εὐρώπῃ κοινοτικῶν ἐκκλησιῶν. Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν εἰδησὶν τινα ἐν τῷ «Ἱερῷ Συνδέσμῳ» ἀναγραφείσαν, καθ' ἣν «ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐν Μονάχῳ ἐφημερίου περὶ καταβολῆς 3,500 μάρκων διὰ δαπάνας τοῦ χοροῦ τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας, ἀπεφασίσθη (ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 10 Νοεμβρίου ἐ. ἔ.) νὰ παρακληθῆ τὸ Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον νὰ ἐνεργήσῃ εὐνοϊκῶς ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης». Παρήγορον, ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι ἡ εὐρωστία τοῦ Ταμεῖου τοῦτου δύναται ν' ἀντέχῃ καὶ εἰς τοιοῦτου εἶδους ἀκόμη ἀφαιμάξεις, σκοπούσας τὴν συντήρησιν μουσικοῦ χοροῦ, τὸν ὅποιον, ὡς πληροφοροῦσιν ἡμᾶς ἀξιότιμοι συμπολίται, ἀποτελοῦσι δύο φυγόστρατοι υἱοὶ ἐνὸς τῶν ἐφημερίων τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ! Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐξέχων ὑπηρεσιῶν (!) τῶν δύο τούτων λαμπρῶν αὐτῆς στρατιωτῶν, τῶν φυγαδευθέντων, καθ' ἣν ἀκριβῶς συγγμῆν ἡ πατρίς ἀγωνίζεται τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα, δὲν ἦτο δυνατόν βεβαίως, εἰμὴ ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐπευλογῆ τὴν πράξιν αὐτῶν ταύτην καὶ νὰ μεριμνᾷ, περὶ τῆς ἀξιοπρεπέστερας ἐμφανίσεώς των ἀνὰ τὰ βουλευθῆρα τοῦ Μονάχου, ἐνισχύουσα συγχρόνως καὶ τὴν μουσικὴν ἐκείνην τῶν τριῶν, ἣν — ὡς εἶναι πλέον καταφανές — ἀπεδέχθη ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὡς τὴν μόνην ἀρμόζουσαν εἰς τὴν λατρείαν αὐτῆς. Καὶ ὑπάρχουσιν ἔπειτα οἱ παραπανούμενοι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀδρανεῖ, ἐν ᾧ βλέποντες δὲν βλέπουσι τὴν μεγαλοῦργον αὐτῆς πρόνοιαν καὶ δρᾶσιν!!!

ΑΙ ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ ΠΡΟΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΝ ΤΩΝ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ.

Ἐχομεν εἰς χεῖρας ἡμῶν ἐπιστολὰς τραυματιῶν, μετὰ πόνου ὀμιλούντων περὶ τῶν συναυλιῶν, αἵτινες ἐδόθησαν καὶ δίδονται πρὸς ψυχαγωγίαν των. «Μὰ ἐπὶ τέλους — γράφει εἰς ἐξ αὐτῶν — δὲν κατάλαβαν ἀκόμη ἐκεῖνοι ποῦ ἐρχονται νὰ μᾶς γλυκάνουν τοὺς πόνοὺς μας, ὅτι ἐμεῖς τίποτα δὲν καταλαβαίνουμε ἀπ' αὐτὰ ποῦ μᾶς τραγουδᾶνε καὶ ὅτι ἂν τοὺς χειροκροτοῦμε τὸ κάνουμε ἀπὸ λεπτότητα διὰ τὴν καλωσύνη τους καὶ τὴν εὐγενῆ τους διάθεσιν ποῦ κάνουνε τόσον κόπο γιὰ νὰ μᾶς εὐχαριστήσουν;» Πόσα δὲν λέγει ἡ ἀπλὴ καὶ ἀπέριττος αὕτη ἐπιστολὴ τοῦ Ἑλλήνου τραυματίου! Οἱ πρωτοστατοῦντες εἰς τὴν μουσικὴν ταύτην κίνησιν δὲν θέλουσι φαίνεται νὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι ἡ χορδὴ τοῦ Ἑλλήνου μόνον ὅταν ἀκούῃ τὴν μουσικὴν τῆς πατρίδος του τότε μόνον θίγεται καὶ ἐνθουσιᾶ. Καλὴ εἶναι καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ Μόζαρτ καὶ τοῦ Μπετόβεν καὶ τοῦ Γλίξ. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν τὴν καταλαμβάνει ὁ Ἕλληνας, ὅστις εἰς τοιαύτας μάλιστα περιστάσεις θέλει ν' ἀκούσῃ τὰ ἀθάνατα τραγούδια του, ἐκεῖνα τὰ τραγούδια του, μετὰ τὰ ὅποια ἐγαλονήθη, μετὰ τὰ ὅποια ἐμεγαλοῦργησε καὶ ἐξακολούθει ἀκόμη νὰ μεγαλοῦργῇ! Ἀλλὰ ποῖος ἀκούει αὐτὰς τὰς συστάσεις; Τὸ Κράτος; Ἡ Ἐκκλησία; Ἡ οἱ προπαγανδίζοντες ὑπὲρ μόνης τῆς ξένης μουσικῆς; Ἡ δυσφορία τῶν γενναίων ἀγωνιστῶν μας ἃς ἐξηνήθη τοὺς κοιμωμένους ἀνομιόλους καὶ ἃς γίνῃ ἀφορμὴ νὰ κινήθωσιν ὀλίγον ἐπὶ τὸ ἐθνικώτερον οἱ ἔχοντες τὴν πρωτοβουλίαν

ἐπὶ τῆς ψυχαγωγικῆς ταύτης μουσικῆς κινήσεως. Ὀλίγη διάκρισις!

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

ΚΟΣΜΑΣ ΜΕΛΩΔΟΣ Ο ΑΓΙΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ἡ «Νέα Φόρμιγξ» μετ' ἰδιαιτέρας ὄλως εὐχαριστήσεως δημοσιεύουσα τὸν μέχρι τοῦδε ἀνεκδοτὸν βίον Κοσμᾶ τοῦ μελωδοῦ, ὃν εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην ν' ἀποστείλῃ πρὸς αὐτὴν ὁ ἐν τῇ τοῦ Ἐθνοῦ Ἱερῷ Μονῇ τῆς Μεγίστης Λαύρας πολυσέβαστος μοναχὸς καὶ ἱατρός κ. Σπυρίδων Καμπανάς, εὐχαριστεῖ αὐτῷ ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν πρόφροναν ταύτην προτίμησιν καὶ εὐελπιστεῖ, ὅτι καὶ ἄλλοις ἐπι ἐν τοῖς ἀγιορειτικοῖς κώδικεσιν ἀποκειμένοις θησαυροῦς θέλει φιλοξενήσῃ ἐν ταῖς στήλαις αὐτῆς, ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν φιλομούσων καὶ φιλοθρησκῶν ἀναγνωστῶν τῆς. Τοῦ χειρογράφου προτάσσει ὁ κ. Καμπανάς τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν.

Ἀγαπητὲ φίλε κ. Κωνσ. Ψάχε.

Κατ' αὐτὰς ἐπέσο ἐφθῆ τὴν Μονὴν μας ὁ πολυμαθὴς Ἀμερικανὸς καθηγητὴς κ. Pierbon Bleik ὅστις διὰ τελείας φωτογραφικῆς μηχανῆς ἐφωτογράφησε, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ τὸν βίον τοῦ μελωδοῦ Κοσμᾶ τοῦ Ἀγιοπολίτου. Εἶνε λυπηρὸν τῇ ἀληθείᾳ, καὶ σήμερον ἐπι ὅπου διὰ τῆς σπάθης τοῦ στρατηλάτου καὶ Ἐθνομάρτυρος Βασιλέως ἡμῶν Κωνσταντίνου τοῦ ΙΒ' τῇ βοηθείᾳ τοῦ Σταυροῦ, ἐλύθησαν τὰ δεσμὰ τῆς γλώσσης, νὰ μᾶς διδάσκωσιν οἱ ξένοι, ποῖοι ὑπῆρχον οἱ πρόγονοι ἡμῶν, καὶ νὰ γράψωσι περὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων πρὸς ἡμᾶς ὡς ξένους πρὸς αὐτοὺς! Οἱ κατὰ τὸν αἰῶνα ἀκμάσαντες ἀειμνηστοὶ Ἀγιορεῖται Νικόδημος καὶ Ἀγάπιος ἐγραψαν τόσα, ὅσα οὐδεὶς σχεδὸν τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν καὶ ἐντεῦθεν Ἀγιορειτῶν, καὶ ἐδίδασκον τοὺς ξένους περὶ τῶν προγονικῶν ἡμῶν θησαυρῶν, καίτοι ἔζων εἰς χρόνους ζοφεροῦς δουλείας καὶ παντοίων στερήσεων, ἐν ᾧ ἡμεῖς τοῦναντίον μετὰ τόσα μέσα, ἐλευθεροὶ ὄντες, διδάσκόμεθα ὑπὸ τῶν ξένων τυρβάζοντες περὶ πολλὰ. Ὅλοι οἱ ἐπαγγελματίαι τοῦ κράτους μας ἔχουσι συλλόγους, λέσχας, ὁμοσπονδίας κτλ. διὰ τὰ συμφέροντά των, τόσον καλῶς διοργανωμένα, ὥστε ἀποτελοῦσι κινήτηρον δύναμιν καὶ αὐτοῦ τοῦ κράτους, καὶ μόνον οἱ φιλολογοῦντες κληρικοὶ καὶ μὴ στεροῦνται τοιοῦτων, ὡς ὁ σκοπὸς καὶ τὸ πρόγραμμα εἶνε ἡ διατήρησις τῆς χριστιανικῆς καὶ ἐθνικῆς ἰδέας, ἥτις ἤρχισεν ἀποκλίνουσα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν ἐχάραξαν τὸ μέγαλα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἐθνοῦ μας πνεύματα, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύνανται νὰ ἐπιβληθῶσιν εἰς τὴν ἀρχεαἰουσαν κοινωνικὴν ζύμωσιν, καὶ οὕτω συγκρατήσωσι τὴν δυστυχῆ νεολαίαν ἀπὸ τῶν δυστηχιῶν, ἃς προπαρασκευάζει αὐτῇ τὸ σήμερον διέπον πνεῦμα τῆς υλιστικῆς ἰδεολογίας. Ἴνα λοιπὸν καὶ ὁ βίος τοῦ Πρωτάνεως τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν Μουσικῆς Κοσμᾶ μὴ μείνῃ ἀγνωστος, λαμβάνω τὴν τιμὴν, νὰ ἀποστείλω αὐτὸν πρὸς Ἑμᾶς ἵνα δημοσιεύσῃτε αὐτὸν εἰς τὸ ἐγκριτὸν Περιοδικόν σας «Νέα Φόρμιγξ». Τιμῆσατε καὶ χαροποιήσατε, Κύριε Καθηγητὰ τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Μουσικῆς, τὸν Πρωτάνιν αὐτῆς, ὅστις φάλλων «ἡδύνατο τὴν ψυχὴν τῶν ἀκροατῶν ὡσάν καὶ βούλωνται διαθεῖναι» καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ θὰ ἐπιρρύνῃ τὰς δυνάμεις σας διὰ τὸν καλὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, ὃν πρὸ πολλοῦ ἀγωνίζεσθε.

Σπυρίδων Καμπανάς Λαυριώτης
Ἱατρός.

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ δόλου Κοσμᾶ τοῦ Ἀγιοπολίτου καὶ ποιητοῦ.

(Ἐκ τοῦ Λαυρεωτικοῦ κώδ. Γ. 44 φυλ. 150 - 1576)

Νόμος ἐστὶ παλαιός, καὶ καλῶς ἔχων, ἅπαντα πρὸς ἀρετὴν καὶ λέγειν καὶ πράττειν ἐγκλειόμενος, ὃ δὴ καὶ τῷ οὕτως ἔχοντι πιστευτέον, καὶ πάντας τοὺς κατ' ἀρετὴν βεβιωκότας, καὶ Θεοῦ μιμητὰς ὅσον ἐφικτὸν γεγονότας ἐγκωμιαστέον. οὕτω γὰρ ἂν τὴν τε τοῦ νόμου διαφυγόμεν ἐπιτιμίαν, κἀκείνους τοῖς τῶν ἐπαίνων ἐγκωμίοις καταστήσομεν, καὶ τοὺς ἀκροατὰς τούτων, τὰ μέγιστα κερδαίνειν παρασκευάσομεν, τότε πρὸς τὸν ἴσον ζῆλον διερεθίζεσθαι, καὶ τῶν τοιοῦτων ἐπαινῆται καθίστασθαι. οὐδὲν γὰρ οὕτως καὶ ἀρετῆς παιδείαν διανίστησιν, ὡς μίμησις ἐπαινουμένων ἀνδρῶν. μάλιστα δὲ τούτων ἀπάντων, ἐκεῖνους ἐγκωμιάζειν χρὴ, ὅσοι καὶ βίῳ καὶ λόγῳ, πολλῶν τῷ περιόντι καθυπερέβησαν καὶ βίῳ μὲν, τοὺς πρακτικοὺς ὑπερέχων, λόγῳ δὲ τοὺς ἐπὶ τούτῳ μέγα φρονούντας, ὅσον ἐστὶν οὗτος, ὁ τῆς πανηγύρεως ἐξαρχος, καὶ κοινὸς ἡμῶν ἐστιάτωρ, ὁ φερόνυμος τῷ ὄντι Κοσμᾶς, ὁ τὸν αὐτοῦ κόσμον, τοῦ καθ' ἕκαστον οἰκειότατον ἐργασάμενος, ὁ περιφανῆς τῆς ἐώας ἀστήρ, ὁ τῆς Ἐκκλησίας ἡδύφθογγος ῥήτωρ, ὁ ἄσματος ταύτην καταφαιδρύνων καὶ λαμπροτέραν ἀπεργασάμενος, ἐσκιαγραφημένον γὰρ ὡς περ εἶπειν, τὸ ταύτης κάλλος λαβῶν, καθάπερ ζωγράφος ἀριστος, χρώμασιν εὐανθεῖ τῶν λόγων καταποικίλας, ὠραίαν αὐτὴν, καὶ τερπνὴν ἀπειργάσατο, καθὰ προῶν ὁ λόγος δηλώσει.

Καὶ μοι μηδεὶς ἐπεμδαινέτω καθ' ὅσον ἂν ἐγχορεῖ τὰ τῶν λόγων. οὕτω δὴ καὶ τὰ τῶν ἐγκωμίων φράζειν ὑπεσχημένῳ, ἀλλὰ καὶ λίαν συγγινωσκέτω, τοῦτο πρὸ τῶν ἄλλων εἰδῶς, ὅτι οὐκ ἐστὶ λόγος ἐξισθῆναι δυνάμενος τοῖς τοῦ ἀνδρὸς κατορθώμασι. Φίλα δὲ πάντες αὐτῷ, καὶ τὰ ἐκ φιλοθέου ψυχῆς προσφερόμενα, ᾧ καὶ θαρρῶν τὸν ἀγῶνα τοῦτον ὑπέστην, τυραννικῶς τοῦ πρόθου τὸν λόγον ἀπαραιτήτως ἐλατρώσαντος. — Ἀλλὰ μοι ἀκοῆν ὑποκλίνατε, ὅσοι τῶν ἀνδρῶν ἐγκωμίων ἐρᾶτε, καὶ καρδίᾳ πλαστὴν ἐγχαράττετε, τὰ τοῦδε περικαλλῆ ἀριστεύματα, ὡς ἂν μὴ μόνον ἐπαινῆται, ἀλλὰ καὶ μιμηταὶ δείκνυσθε, καὶ τῶν αὐτῶν ἀμοιβῶν ἐκεῖνων καταξιούμενοι. Ἀρκέτεον οὖν τὰ ἐκεῖνου καὶ διηγητέον, ὅθεν ἀρχεσθαι ἄμεινον. Ἄμεινον δὲ κατὰ τούτων ἐγκωμίων νόμον, ὅθεν τε προήλθε καὶ ἐξ ὧν ἔφυ, ἀλλὰ καὶ τούτων ὑπεριδεῖν ἀξίον, πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν εὐφημούμενον τὸν λόγον τρέφομεν, εἰ μὲν γὰρ οἰκείας ἐσπᾶνίζεν ἀρετῆς, ἣν ἂν τὸ περὶ τῶν προγόνων λέγειν καλόν, κἀκεῖθεν τὸν ἐπαινον ἐρανίζεσθαι. ἐπεὶ δὲ πλήρης τῶν κατορθωμάτων ὁ ἀνὴρ, τὴν ἐκ τῶν προγόνων εὐφημίαν ἀποσεβληκότες, τὸν ἐπαινον ἀπ' αὐτοῦ συστησώμεθα — τούτῳ τῷ μακαρίῳ οὕτω τέλειον ἀπογαλακτικὸν ἐγένετο, ἀλλ' ἐπὶ τὴν μητρῶαν ἔλκοντι θηλήν, οἱ πατέρες ἄφω τὸν βίον ἐξέλιπον, οὐ κατὰ ταῦτον δέ, ἀλλὰ μικρὸν ὅσον ὑπολειφθέντος τοῦ γεννήτορος, κἀκεῖνος ὡς περ τὴν τῆς ὁμοζύγου στερῆσιν μὴ φέρων, θάπτον συναπήρεν αὐτῇ τῷ κοινῷ δὲ πατρὶ καὶ κηδεμόνι Θεῷ, τὸν αὐτοῦ μονώτατον παραθέμενος παῖδα, ὅς καὶ τὸ Πατήρ ὀρφανῶν, καὶ διὰ τὸ φύσει φιλόανθρωπον, μὴ ἀπαξιώσας κεκλεισθαι, φιλοτίμως ἐπὶ τοῦτο ἔπερ ἄλλοτε ποτε ἐνδείξασθαι βουληθεῖς, ἄλλον ἐπὶ γῆς αὐτῷ πατέρα γνωρίζει, αὐτὸς πρῶτος ἐξ ὄρανου χρηματίζων. Ἐφεύρε δὲ οὐχ ὑπερόριον τινα, οὐδὲ τὸ σέβας ἀλλότριον οὐδὲ τῶν κάτω καὶ ταπεινῶν, ἀλλ' εὐπατρίδην καὶ τῶν εὐγεγονότων ἐπὶ εὐσεβείᾳ καὶ πλοῦτῳ μέγα κομῶντα, ἐκ πόλεως Δαμασκοῦ ὀρμημένον ἦν δὴ καὶ τοῦ γενναίου τοῦδε ἀνδρὸς ἐνεγκωμμένην οἶδεν ὁ λόγος. Μανσοῦρ τῇ ἐγχαρίῳ λέξει πατρώθεν ὀνομαζόμενον, ὃς λαβὼν αὐτὸν καὶ εἰς παῖδα, τῆς ἀνωθεν προνοίας πάντως πρὸς τοῦτο κινήσας, ὡς ἔνα τῶν γνησιωτάτων παιδῶν ἔστεργε καὶ φιλῶν ἐπιμελῶ ἐξεπαίδευσεν,

της ευγενεστάτης αὐτοῦ, καὶ θεοειδοῦς ψυχῆς, κατανοῶν τὴν ἐμμέλειαν, καὶ τὸ πρὸς πόνοῦς ἀνένδοτον, ἀπὸ πρώτης ὡσπερ γραμμῆς, ὑποχα- ραιτούσης τῆς φύσεως, καὶ ὡς ἐνὸν ὑποδεικνυ- ούσης, ἐκ τῶν μικρῶν τούτων κινήματων, καὶ τῆς ψυχικῆς ἐνεργείας, οἷος οὗτος ἀποδῆσεται ἀ- ξηθείς.

Οὕτω τοίνυν φιλοτίμως τοῦ υἱοθετήσαντος αὐτὸν πατρὸς ἐκπαιδεύειν προαιρουμένου, καὶ πάντα κάλων, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου κινουόντος. Οὐκ ἔχοντας δὲ ὅπως αὐτὸν τὰ τῆς γνώσεως ἐκ- παιδεύσειεν, ἅτε δὴ μὴ ὄντος αὐτῷ τοῦ διδάξον- τος, ὁ οὐράνιος αὐτῷ καὶ πάλιν Πατῆρ, καὶ τοῦτο συναντιλαμβάνεται, ὡς ἂν τάχιστα τὰ κατὰ γνώ- μην, αὐτῷ πέρας δέξοιντο. Συναντιλαμβάνεται δὲ τοῦτον τὸν τρόπον. Λέοντος τοῦ δυσσεβεστάτου, τοῦ ἐξ Ἰσαύρων τὸ γένος ἔλκοντος, τυραννικώ- τερον τῆ βασιλείᾳ ἐπεισηδήσαντος, καὶ κατὰ τῶν ἱερῶν εἰκόνων ἐξυλακτήσαντος, ὡς τινα δύ- ναμιν κακοποιῶν, καὶ πρὸς αὐτὸ τοῦτο ἐπιτη- δεῖαν εὐρηκῶς, κινεῖ πρὸς ἐκστρατεῖαν, κατὰ τῶν ἀθετησάντων, κακῶ τὸ κακὸν ἰώμενος, καὶ ἦλθ' ἡλθ' ἡλθ' ἐκκρούων. Στρατοπαιδευσάντων γὰρ τῶν τῆς Ἄγαρ ἐγγόνων τῶν ἀγαρηῶν λέγω, ἅτε φονικωτάτων ὄντων, καὶ ληστρικώτερον ζῆν εἰθισμένων, καὶ τὰ ὁμοσμένα παρασπονδησάντων καὶ τῶν ῥωμαϊκῶν ὀρίων ἐπιδάντων, διὰ τὸ τοῦς ῥωμαίους οὐ καλῶς ἔχοντας εἶναι: τότε, ἀλλὰ καὶ πολλῆς προσδεδημένους πληγῆς καὶ παιδείας, παρεδόθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ οἱ μὲν ἔργον μαχαίρας ἐγένοντο, οἱ δὲ τῷ τῆς αἰχμαλωσίας ὑπέκυπτον βάρει· οἱς δὴ πρὸς Παλαιστίνην ἀγο- μένοις· ὦ τῆς ἀπειρομεγέθους ἀδύσσου τῶν κρι- μάτων σου Κύριε! οἷα τῆς τοῦ θεοπεσίου Κοσμᾶ παιδεύσεως πεφρόντικας, συναπῆγετο τούτους αἰχμάλωτος, ἀνὴρ Βυζάντιος, πάσης σοφίας καὶ ἐπιστήμης τῆς ἐν λόγῳ κομψῆς καὶ ὑψηλῆς τῷ νοήματι, εἰς ἄκρον ἐμπειλησμένος, τῆ ἀξία, ἦν ἡ ῥωμαίων γλώσσα οἶδε καλεῖν Ἀσηκρίτης, ὀνομαστότατος παρὰ πᾶσιν, οὐκ ἦτιον ἐπὶ σοφία λόγων ἢ τῷ περιόντῳ τῆς ἀρετῆς· ὃ δὴ καὶ μαθὼν ὁ θαυμαστός ἐκεῖνος ἀνὴρ, καὶ πατῆρ νομιζό- μενος τοῦ θεοῦ Κοσμᾶ, καὶ Θεοῦ πρόνοιαν, ὡσ- περ ἦν τοῦτο, ὑπολαθῶν, καὶ μὴδ' ἀναμείνεις τὸν ἀπαγγέλλοντα περατώσαι τὸν λόγον, ὡς εἶχεν εὐθὺς ἀπανίσταται· καὶ κατ' αὐτὸ γενόμενος τὸ φρουρίον, ὃ τὸς αἰχμαλωτισθέντας ἐφρούρουσιν οἱ θηριώδεις, παράτολμον γὰρ ὁ πόθος καὶ ἀκατά- σχετον, ἐζήτει λαβεῖν τὸν ποθοῦμενον· καὶ χρυ- σὸν τοῖς ἀπεμπολοῦσι, τὸν μὲν ἤδη ἐδίδου, τὸν δ' αὖθις τῆ ὑστεραία διδόναι ὑπισχνεῖτο· ὃ καὶ θελγθέντες οἱ βάρβαροι, τοῦτον αὐτὸν τὸν ζητού- μενον, μετὰ καὶ ἄλλων πλείστων συνδεσμῶτων, τῆς φρουρᾶς ὑπεξάγουσι, καὶ τῷ ποθοῦντι λαβεῖν ἐγχειρίζουσιν· οὐδὲν γὰρ οὕτω τοῦς ἐναγεῖς τού- του· ἐφέλκεσθαι οἶδεν ὡς χρυσοῦ ὄψις· καὶ ταῦτα πολυταλάντου. Ὁ δὲ τοῦτον παραλαθῶν, καὶ τῶν δεσμῶν ἀπολύσας, διηρώτα τὰ περὶ αὐτὸν δι' ἐρ- μηνέως, οὐ γὰρ τὴν Ἑλλήνων φωνὴν ἐπεπαί- δευτο, τὴν Σύρων δὲ μάλλον, ὡς πάτριον οὔσαν, ἐξή- σκητο. Ὡς δὲ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι, τὸ περιὸν αὐτῷ τῆς συνέσεως ἔγνω, παρευθὲ ἐφ' ἵππου τε αὐτὸν ἀνε- βίβαξε, καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν χαίρων χαίροντα ἀπε- κόμισεν, εὐχαριστῶν ὅτι τε τῶν ἐλπίδων οὐ διε- ψεύσθη· ἀλλὰ καὶ ἐπιτυχῆς τούτων ἐγεγόνει. Καὶ

παραυτίκα τῶν γνησιωτάτων αὐτοῦ παίδων τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐφορείαν αὐτῷ ἐπιτρέπει. καὶ πρό γε πάντων τούτων Κοσμᾶν τοῦ θεοθεν αὐτῷ δο- θέντος δοτοῦ, δι' ὃν καὶ μάλλον ἢ τοῦ τοιούτου ἐπιτυχία γέγονε, καὶ κατὰ ῥοὺν αὐτῷ τὰ πράγ- ματα διεξήγει, καὶ τῆς ἀνωθεν προνοίας μὴ ἀμοι- ρῶν.

Ἰπὸ τοιούτῳ οὖν διδασκάλῳ ἐκπαιδευόμενος ὁ μακάριος οὗτος, συναυξανόμενον εἶχε, καὶ συμ- παιδευόμενον αὐτῷ, καὶ τῶν ἴσων ἐφιέμενον, τὸν μακαριστὸν Ἰωάννην, οὐ πολὺς ὁ λόγος ἐπὶ σο- φία καὶ τοῖς ἄσμασι, τὸν τοῦ πολλακίς μνημο- νευθέντος θεοφιλοῦς ἀνδρὸς γνησιωτάτου παιδᾶ·

τοῦ καὶ τὸν θεῖον Κοσμᾶν τεκνοποιησαμένου Μανσοῦρ, ἀλλήλοις κατανοοῦντες εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης, καὶ καλῶν ἔργων, καὶ μίαν ψυχὴν κέ- κτημένους, κατὰ τὴν θεολόγον φωνὴν ἐνδιηρη- μένους σώμασι, μαθημάτων τε τῶν αὐτῶν ἐχό- μενοι, καὶ πολιτείας μιᾶς τῆς κατὰ τὸν Θεὸν μά- λιστα ἐπιμελούμενοι, ὡσπερ δὴ τινα κένιν ἢ νέ- φος ἐπισκοτοῦν ἅπασαν ἐκτιναξάμενοι παιδιᾶν, καὶ ταῦτα τὸν ἔφηβον παραλλάττοντες, ἔθθα πολὺ τὸ ἐπαγωγὸν πρὸς τὰ ἀθύρματα ταῦτα πέφυκε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΝΟΥΛΑ Η ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΙΣΣΑ

ΔΣΜΑ ΕΠΑΝΩ ΑΓΟΡΙΑΝΗΣ (ΓΡΑΒΙΑΣ— ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ)

Ρυθμὸς ἐπτάσημος. Πρῶτος ἐπίτριτος. Ἦχος Ἄ δὲ Νη
(— — — — —)

Τρι ι α παι δια τρι α παι δια Βο

λιω τι κα κ Τρι ι α παι

δια τρι α παι δια Βο λιω τι κά α

κ Αν του λαν α γα πα α νε ε

ε [Αν του λα μου γλυ κεια]

Αν του λαν α γα πα α νε ε [Σα

α κα τσα νι σα]

Τρία παιδιά Βολιώτικα
Ἄννούλαν ἠγαπᾶνε

Ἄννούλα μας ἀρώστησε
βαρεῖα γιὰ νὰ πεθάνη

Καὶ μπαζοβγαίνουν οἱ γιατροὶ
καὶ τὴν ἀποφασίζουν

Κι' ἓνας βασιλικὸς γιατρὸς
τῆς λέγει θὰ πεθάνης

(Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΟΠΙΣΘΕΝ)

— Γιαννούλα μου ποιὸν ἀγαπᾶς
Ἄντρα γιὰ νὰ τὸν πάρης;
— Ἐγὼ τὸν ράφτην ἀγαπῶ
ἄντρα γιὰ νὰ τὸν πάρω
Ποῦ μοῦ ἴφτισε μιὰ φορεσιά
περίπατο νὰ βγαῖνω

ΤΟ ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΝ

Τρι - α παι - διὰ τρι -
 α παι διὰ Βο λιώ τι κα
 κα Αν - νου λαν ά - γα - πᾶ -
 νε νού λα μου γλυ - κειά Αν -
 νου λαν ά - γα - πᾶ - νε Σχ ρα κα
 τσα - ρι σα .

ΠΑΡΑΦΡΑΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

ΠΕΡΙ ΦΩΝΗΣ.

Παράφρασις Δημ. Περιστέρη Ιατροῦ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου φύλλου)

Τὰ μὲν λοιπὸν περὶ ψόφου οὕτως ἄς καθορισθῶσιν. Ἡ δὲ φωνὴ εἶναι ψόφος τις ἐμφύχου, διότι ἐκ τῶν ἀνύχων οὐδὲν ἔχει φωνήν, ἀλλὰ καθ' ὁμοιότητα λέγεται ὅτι ἐξάγει φωνήν, οἷον ὁ αὐλὸς καὶ ἡ λύρα καὶ ὅσα ἄλλα τῶν ἀνύχων ἔχουσιν ἀπότασιν* καὶ μέλος καὶ διάλεκτον (λαλίαν, φωνητικὸν ἰδίωμα) φαίνεται δ' ὅτι καὶ ἡ φωνὴ ταῦτα ἔχει, πολλὰ δὲ τῶν ζῶων δὲν ἔχουσι φωνήν οἷον καὶ τὰ μὴ ἔχοντα αἶμα καὶ ἐκ τῶν ἔχόντων οἱ ἰχθύες, καὶ τοῦτο εὐλόγως ἐὰν ὁ ψόφος εἶναι κίνησις τις ἀέρος. Ἄλλ' οἱ λεγόμενοι ὅτι ἐκβάλλουσι φωνήν, οἷον ἐν τῷ Ἀγγελῶφ, παράγουσι ψόφον διὰ τῶν βραγχιῶν ἢ ἄλλου τινὸς τοιοῦτου.

Φωνὴ δὲ εἶναι ψόφος ζῶου, καὶ ὄχι διὰ τοῦ τυχόντος μορίου. Ἄλλ' ἐπειδὴ πᾶν σῶμα παράγει ψόφον ὅταν τύπτει ἄλλο καὶ ἐντὸς ἄλλου, τοῦτο δὲ εἶναι ἀήρ, εὐλόγως ἠθέλον ἔχει φωνήν ταῦτα μόνα ὅσα δέχονται τὸν ἀέρα. Διότι ἤδη ἡ φύσις κάμνει κυρίως χρῆσιν τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος ἐπὶ δύο ἔργα, καθὼς τῆς γλώσσης ἐπὶ τε τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ὁμιλίαν, ἐξ ὧν ἡ μὲν γεῦσις ἀναγκαῖον (διὸ καὶ εἰς πλείονας ὑπάρχει), ἡ δὲ ἔκφρασις ἐνεκεν τοῦ ἐνυπάρχοντος καλοῦ — οὕτω καὶ τοῦ ἀέρος καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐντὸς αὐτοῦ θερμότητα ὡς ἀναγκαῖον.... καὶ πρὸς τὴν φωνήν ὅπως ὑπάρχει τὸ καλόν.

Ὅργανον δὲ εἰς τὴν ἀναπνοὴν εἶναι ὁ φάρυγξ (=λάρυγξ) τούτου δ' ἔνεκα ὑπάρχει καὶ τὸ μόνον τοῦτο ὁ πνεύμων. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ ἀναπνευστικῷ ὄργάνῳ πλείστην θερμότητα ἔχουσι τὰ περὶ (περὶσοροῦντα) τῶν ἄλλων (πιτηῶν). Ἔχει δὲ ἀνάγκη τῆς ἀναπνοῆς καὶ ὁ περὶ τὴν καρδίαν τόπος διὸ ἀναγκαῖον ὅταν εἰσπνέη τις νὰ εἰσέρχεται ὁ ἀήρ. Ὡστε φωνὴ

* Τάσιν καὶ ἄνεσιν, ἑλαστικότητα.

εἶναι ἡ πλῆξις τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος ὑπὸ τῆς ἐντὸς τῶν ὀργάνων τούτων πνοῆς πρὸς τὴν καλουμένην ἀρτηρίαν (τραχεΐαν). Διότι φωνὴ δὲν εἶναι ὁ ψόφος παντὸς ζῶου, καθὼς εἴπομεν (διότι καὶ ἡ γλῶσσα δύναται νὰ παραγάγῃ ψόφον καθὼς καὶ οἱ βήχοντες), ἀλλὰ καὶ ἐμφύχον πρέπει νὰ ἴηται τὸ τύπτον καὶ μετὰ τίνος παραστατικῆς ἐντυπώσεως διότι σημαντικὸς βεβαίως ψόφος τις εἶναι ἡ φωνὴ καὶ οὐχὶ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος καθὼς ἡ βῆξις ἀλλὰ διὰ τούτου τύπτει τὸν ἐν τῇ τραχεΐᾳ ἀρτηρίᾳ ἀέρα πρὸς αὐτήν. Σημεῖον δὲ τὸ ὅτι δὲν δύναται τις νὰ φωνήσῃ ἀναπνέων μὴδ' ἐκπνέων ἀλλὰ κατέχων ἀέρα διότι τοῦτο κινεῖ ὁ κατέχων. Φανερόν δὲ τοῦτο διότι καὶ οἱ ἰχθύες εἰσὶν ἄφωνοι, διότι δὲν ἔχουσι λάρυγγα, τοῦτο δὲ τὸ ὄργανον δὲν ἔχουσι διότι δὲν δέχονται τὸν ἀέρα οὐδ' ἀναπνεύουσιν.

Τέλος τοῦ «Περὶ φωνῆς».

Εἰς τὸ ἐπόμενον :

«Περὶ ζῶων γενέσεως»

ΦΡΑΓΜΟΣ ΑΤΑΣΘΑΛΙΩΝ

Ὡς ἐκ τῆς ὑπογραφῆς μου καταφαίνεται εἶμαι κληρικὸς καὶ δὴ μοναχὸς ἀνήκων εἰς μοναστήριον. Ἴσως πολλοὶ τῶν κληρικῶν μοναστηριακῶν τε καὶ μὴ νὰ ὦσι φανατικοί, μὴ ἐννοοῦντες νὰ μετακινήθῃ ἢ καταργηθῇ τι ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καλῶς θεθεσιτισμένων. Ὁμολογῶ εὐκρινῶς ὅτι δὲν εἶμαι φανατικός, ἐπομένως οὔτε στάσιμος, οὐδὲ ὀπισθοδρομικός, τούναντιον εἶμαι φιλοπρόσδος, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπιτρέπεται. Ἴνα πατάσσωσιν ἢ ἵνα προλαμβάνωσι παρεκτροπὰς ἢ ἄλλας ἀτασθαλίας τῶν χριστιανῶν οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας συνήρχοντο συνοδικῶς καὶ ἀπεφάσιζον καὶ συνέτασσον καὶ ἐθέσιπιζον κανόνας, συμφώνως τὰς ὁποῖους ἐθάδιζον ἢ καθήργουν οικονομίας ἐνεκεν, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, ὑφ' ἃς ἔζων. Καὶ ὅπως τότε οὕτω καὶ νῦν δύναται κάλλιστα ἡ Ἐκκλησία νὰ προβαίη διαριθμίζουσα καὶ αὐθις κανόνας καὶ διατάξεις ἡθικὰ καὶ ἐθιμα ἐκκλησιαστικά, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, ὑφ'

ἃς ζῶμεν, χωρὶς βεβαίως νὰ θίγωνται δογματικὰ ζητήματα. Δέον ὅμως ἡ Ἐκκλησία νὰ σκεφθῇ ὠρίμως ἵνα μὴ, ρυθμίζουσα ζητήματα, υπερβῇ τὰ ἐσκευμένα καὶ προξενήσῃ ἀντὶ ὠφελείας βλάβην καὶ ζημίαν ἀνεπανόρθωτον. Πρὸς τοῦτο δέον ὁ λαὸς νὰ ζητήσῃ τὴν διαρρύθμισιν διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐχὶ ἀτομικῶς ἕκαστος κατὰ τὸ δοκοῦν. Διὰ νὰ ζητήσῃ δὲ ὁ λαὸς τὴν διαρρύθμισιν οφείλει νὰ μορφωθῇ δεόντως, ὅπως μὴ ἐγείρωνται παράπονα καὶ παρέχωνται πράγματα τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἡ δὲ Ἐκκλησία ἐξ ἄλλου δέον νὰ προσέχη ἵνα μὴ, φρουρούσα τὸ χριστιανικὸν πλῆρωμα, δώσῃ μεγάλην ἐλευθερίαν εἰς τὸν λαόν καὶ περιπέσῃ εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐκλείψῃ πᾶσα πειθαρχία καὶ ἡ Ἐκκλησία θὰ περιέλθῃ εἰς ἀδιέξοδον κινουσα τὰ καλῶς κείμενα.

Πολλὰ ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν δι' ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν περὶ ἀγαμίας τοῦ κλήρου, περὶ ἀλλαγῆς καλύματος περιβολῆς καὶ κουρᾶς αὐτῶν περὶ συντομεύσεως τῶν ἀκολουθιῶν, περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν στασιδίων δι' ἄλλων καθ.σμάτων, περὶ καταργήσεως τῶν νηστειῶν, καὶ ἄλλων διατάξεων. Πάντα ταῦτα, καίπερ μὴ ὄντα δογματικὰ καὶ ἐπομένως μεταβλητὰ, εἶνε ὅμως πρόωρα καὶ παράτολμα. Ὁ λαὸς ὁ ἐθισθεὶς ἀπ' αἰῶνων μὲ τὰς μέχρι τοῦδε ἰσχυρούσας ταύτας διατάξεις, ἦθη καὶ ἐθιμα τῆς Ἐκκλησίας, ἧς τὸ κύρος ἔλαβον, ἀναγινώσκων, ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα κατεξανίσταται κατὰ τῶν τολμητιῶν τῶν ζητούντων τὰς μεταρρυθμίσεις ταύτας. Πολλὰ τῶν ζητούμενων εἶνε ὀρθρὰ καὶ ὑπόπτου προσλεύσεως καὶ ὡς τοιαῦτα ἀνεφάρμοστα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ. Καὶ πρῶτον περὶ ἀγαμίας τοῦ κλήρου.

Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν οὐδέποτε ἔθετο φραγμὸν ἀγαμίας, ὅπως ἔπραξεν ἡ Καθολικὴ. Τοῦτο γινώσκωμεν κάλλιστα ἐκ τῆς ἱστορίας. Δι' αὐτὸ βλέπομεν παρ' ἡμῖν πλείστους ἐγγάμους ἱερεῖς. Πᾶς τις φέρων τὰ ἀπαιτούμενα ἐφόδια καὶ προσόντα δύναται νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν τάξιν τοῦ κλήρου, ἀφοῦ προηγουμένως ἔλθῃ εἰς γάμου κοινωνίαν. Ψεύδονται οἰκτροτάτα οἱ λέγοντες ὅτι ἐπεδλήθη αὐτοῖς βία, ὅπως ἀσπασθῶσι τὸν γάμον ἢ τὴν ἀγαμίαν. Τοῦτο δὲ λέγουσιν, ἵνα κολάσωσιν ἢ δικαιολογήσωσι τὸν τοῖονδε ἢ τοῖονδε τυχόν ἀτάσθαλον καὶ ἐπίφογον αὐτῶν βίον. Ἐὰν ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἠμποδίσαι τὸν γάμον εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀρχιερέων καὶ μόνων, τοῦτο ἔπραξε διότι παρουσιάσθησαν ἀφορμαὶ καὶ ἀνάγκαι ἀδύρητοι, αἰτινες ἀπήτουν τὴν διάταξιν ταύτην. Ἄν ἤρθησαν αἱ ἀφορμαὶ ἐκεῖναι, δύναται κάλλιστα ν' ἀνέρχωνται εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐγγάμοι ἱερεῖς. Δέον νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τότε ἦσαν πνευματικώτεροι καὶ ἐπομένως ἐσκέπτοντο πνευματικώτερον. Σήμερον ὅμως, ἐπειδὴ σκεπτόμεθα ἐπὶ τὸ ὑλιστικώτερον, δέον ἡ Ἐκκλησία νὰ σκεφθῇ ὠριμώτερον, ἐκ φόβου μὴ διορθώνουσα τὰ πράγματα, φραγθῇ ὑποστηρίζουσα ἄκουσα καὶ μὴ βουλομένη τὴν ἀπειθαρχίαν καὶ τὰς ἡδονὰς. Καλῶς ἔπραξεν ἡ Ἐκκλησία ἀπαγορεύουσα καὶ τὸν μετὰ τὴν χειροτονίαν γάμον ἐπὶ τὸ ἀγνότερον καὶ ἠθικώτερον, διότι εἶχεν ὑπ' ὄψει, ὅτι ὁ ἱερεὺς ἀπαξ δοκιμάσας τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου, δέον νὰ ἦ πνευματικώτερος ὡς ὑπηρετῶν ἀνώτερος πνευματικῶν ὄν. Ἐρχόμενος δὲ εἰς δεῦτερον γάμον μετὰ τὴν χειροτονίαν εἶνε ἄρᾳ γε πεπεισμένος, ὅτι ἡ δευτέρα αὐτοῦ προεσυτέρα θὰ ζήσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη; Καὶ λοιπὸν ἀποθανούσης καὶ τῆς δευτέρας πρέπει νὰ νυμφευθῇ καὶ τρίτην καὶ τετάρτην κατὰ τοὺς ἐλευθεριάζοντας; «Στενὴ καὶ θελιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς τὸν ζῶον». Πᾶς χριστιανὸς οφείλει νὰ ζῇ ὅσον ἔνστυ κατ' ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ ἀγνότερον καὶ οὐχὶ ἐπὶ τὸ ὑλιστικώτερον. Πολλῶ μᾶλλον ὁ ἱερεὺς, ὅστις δέον νὰ παραβιάζῃ καὶ ὀλίγον ἑαυτὸν καὶ νὰ πολεμῇ, δίκην στρατιώτου, κατὰ τοῦ μισοκάλου διαδόλου, ἐὰν θέλῃ νὰ ἀμειψθῇ παρὰ τοῦ Θεοῦ. «Ἐὰν μὴ τις ἀθλήσῃ οὐ στεφανούται». Τὰ δὲ πρὸς τοῦτο μέσα εἶναι

πολλά και ποικίλα: Οίον νηστεία, άγρυπνία, προσευχή, άποφυγή άσέμων χορών και θεαμάτων, άνάγνωσις ψυχωφελών βιβλίων και τών όμοίων αύτοίς.

Ερχόμεθα δ' εΐτα εις τό περί περιβολής και κάλυμματος. Εϋθύς εξ άρχής από τής σοστάσεως τών λευτίων του μετά ταύτα καθ' ήμάς κλήρου, ώρίσθη ιδιαιτέρα προς διάκρισιν περιβολή και κάλυμμα τής κεφαλής Γνωρίζομεν εκ τής ιστορίας ότι ή τε περιβολή και τό κάλυμμα ύπέστησαν πολλάς μεταβολάς με τās ήποίας εξφκειούτο ό λαός. Η εξέλιξις αύτη και μεταβολή έφθασαν εις θ σημερινόν εύρημα. Πολλοί, οι πλειστοι θεωρούσι τήν σημερινήν περιβολήν και τό κάλυμμα σεδαστά ως καθιερωθέντα και ως έχοντά τι τό μεγαλοπρεπές, και απαιτούσιν έπομένως τήν διατήρησιν αύτών. Άλλοι δέ θεωρούσιν αύτά γελοία και έπομένως ζητούσι τήν άλλαγήν αύτών φέροντες ως παραδειγμα άλλοι άλλα: οίον καθιστάμεθα γελοιοι τοίς ξένοις εν Ανατολή και Δύσει. Ψεύδονται άριδήλως οι λέγοντες ότι καθιστάμεθα γελοιοι, ό στόχος γελώτων και έμπαιγμών παρά τοίς ξένοις ενταύθα και εν Εϋρώπη. Ο λαός τόσον ό ήμέτερος όσον και οι ξένοι, γνωρίζουσι κάλλιστα τήν του κλήρου ήμών περιβολήν και σέβονται κάλλιστα και ταύτην και τοίς φέροντας ταύτην. Διαφέρει πολύ και απέχει κατά παρασάγγας, εν καθιστάμεθα γελοιοι και μισητοί δια τās τοιάς δε ή τοιάς δε πράξεις ήμών, ούχι δέ και δια τήν περιβολήν και τό κάλυμμα. Δέν εινε λόγος άποχωρῶν να μεταβάλωμεν τήν περιβολήν, διότι εκλύομεν τήν περιέργειαν και τόν γέλωτα τών ξένων. Τότε και οι Ιερείς τών άλλων Εκκλησιών, όταν έρχονται παρ' ήμίν, εν Ανατολή, πρέπει ν' αλλάσωσι τήν περιβολήν των, να μη γίνονται γελοιοι. Όποια παράλογος άπαίτησις και σκέψις! Δι' αυτό κακώς πράττουσιν οι εις Εϋρώπην ή άλλαχού μετακινόντες και αλλάσσοντες τήν περιβολήν και τό κάλυμμα. Αναμφιβόλως πράττουσι τοῦτο σήχι δια τήν προρρηθεισαν αιτίαν, αλλά διότι θέλουσι να ώσι ελεύθεροι, όπως μετακινώσιν εις τά θεάτρα και εξασκῶσι τās φαύλας και αίσχράς αύτών δρέξεις. Άλλως τε καθίσταται άκατανόητον διατί να θέλωμεν πιθηκίζοντες να μιμώμεθα θνητάς εξεις και συνηθείας φέροντες πίλους και άλλοίαις περιβολάς, άντι άλλοι να μιμῶνται ήμάς. Πολύ περιεργον εινε με τήν ιδέαν τινῶν παρουσιαζομένων ως υγιονολόγων και λεγόντων ότι ταύτα ή περιβολή δηλονότι και τό κάλυμμα πρέπει να μεταβληθῶσιν ως βαρέα και θερμά, άγνοούντων ή λησμονούντων τήν φυσικήν θεωρίαν, καθ' ήν πᾶν πλατύ σχηματίζει κενόν πληρες αερίων και έπομένως εινε δροσερώτατον και αύτων τών πίλων τών κοσμικών και τών λεγομένων στενῶν.

(Ακολουθεΐ)

† Αρχιμ. Νικόδημος Τσένκας

Αντιπρόσωπος του Θεοδιδάστου Όρους Σινά

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ κ. Κ. ΨΑΧΟΥ

Ο ήμέτερος Διευθυντής κ. Ψάχος, παρακληθείς υπό τής Διευθύνσεως του «Ελληνικού Όφειδίου», ανέλαβε να δώση σειράν όκτώ ελευθέρων μαθημάτων εν τή αίθουση τών συναυλιῶν αύτου

Τό πρώτον μάθημα έγινετο τήν 8ην παρελθόντος μηνός εν τῷ μέσῳ κόσμου εκλεκτού και επιστημονικού. Μετά σύντομον ώραίαν εισαγωγήν του Διευθυντού του «Ελλην. Όφειδίου» κ. Μ. Καλομοίρη, ό κ. Ψάχος ήρξατο του μαθήματος αύτου, έχοντας θέμα τήν αρχαίαν Έλλη-

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τήν βιογραφίαν του άειμνήστου Φωκίωνος Βάμβα έλλείπει χώρου θα δημοσιεύσωμεν εις τό επόμενον φύλλον.

νικήν μουσικήν εν σχέσει προς τήν νεωτέραν, και δια δειγμάτων εκ τής αρχαίας, τής Βυζ. εκκλησιαστικής, τής δημόδους και τής Ασιατικής μουσικής κατέδειξε τίνας εκ τών αρχαίων μελωδικῶν τρόπων διεσφθησαν και ποῦ διεσώθησαν. Μεθ' όλον τό όμολογομένως βαρῦ και δύσκολον του θέματός του ό κ. Ψάχος κατώρθωσε να εκλαϊκεύση και καταστήση αύτό τοίς πᾶσι καταληπτόν. Διότι, χωρίς να περιορισθῆ εις κενάς θεωρίας και ν' άπαριθμήση μόνον όρους και όνόματα, εμπράκτως και δια του ακούσματος καταλλήλων παραδειγμάτων έδωκεν άφ' ενός γενικήν ιδέαν τών τρόπων, τών γενῶν και τών χροῶν τής αρχαίας Έλλην. μουσικής και άφ' έτέρου κατέδειξεν, ότι αν διεσφθησαν εν τή εκκλησιαστικῇ, τῇ δημόδει και τῇ Ασιατικῇ μουσικῇ τρόποι τινές, οὔτοι ειναι εκείνοι, οὔτινες ακολουθοῦσι τήν διαίρεσιν του συντόνου διατονικού γένους τής αρχαίας μουσικής. Και τήν γνώμην του ταύτην ό κ. Ψάχος έστήριξεν οῦ μόνον ιστορικῶς και τεχνικῶς, αλλά και δια τών παραδειγμάτων, τών εκτελεσθέντων υπό μικρῶς ορχήστρας εξ έγχόρδων οργάνων και κλειδοκυμβάλου. Τά εκτελεσθέντα ήσαν τά εξής. Τό πρώτον μέρος του εν Δελφοίς τό 1893 ανακαλυφθέντος εις Απόλλωνα ύμνου, μία περίοδος άροϋ Χερουβικῦ, εις στίχος άργής δοξολογίας, δύο δημόδη άσματα και δύο μελωδίαί τής Ασιατικῆς μουσικής εκ του είδους τών προανακρουσμάτων. Τό πρόγραμμα περιελάμβανε και μίαν Σούσταν Κοητικήν, ήτις όμως δέν εξετελέσθη ενεκα άσθενείας τής Δος Καναβαριώτου. Άπαντα τά μέρη τής ορχήστρας, αναπτυχθέντα και εξηγηθέντα καταλλήλως, εξετελέσθησαν άμέμπτως υπό τών μαθητριῶν του Έλλην. Όφειδίου: κ. Συλβίας Κυπριώτου και τών Δων Φωκά, Καλαμπούση και Πεοδικίδου (βιολίον), του Καθηγητού κ. Γ. Κωνσταντινίδου (Βιολοντσέλλον) και του μαθητού Καντιώτου (Κλειδοκύμβαλον), κατενθουσιάσαντα τό άκροατήριον. Εν τέλει ό κ. Ψάχος εξ άφορμῆς του εκτελεσθέντος μέρους του εις Απόλλωνα ύμνου όμίλησε περί του τρόπου καθ' όν οὔτος, όπως και τά λοιπά εκ τής αρχαίας μουσικής διασφθέντα μικρά τεμάχια, μετεγράφησαν εις τό πεντάγραμμον και ιδίως περί του μουσικού ρυθμού αύτων, πολλά τά ένδιαφέροντα μουσικῶς και ρυθμικῶς αναπτύξας και καθορίσας.

Τό δεύτερον μάθημα θα γίνη μετά δεκαπενθήμερον. Κατ' αύτό ό κ. Ψάχος θα όμιλήση περί τών ήχων τής Βυζαντινῆς και δημόδους μουσικής εν σχέσει προς τοίς τρόπους τής αρχαίας, εκτελουμένων καταλλήλων παραδειγμάτων υπό χορωδίας και μικρῶς ορχήστρας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΑΙ ΚΕΝΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΑΙ ΕΔΡΑΙ
ΑΚΑΤΑΝΟΗΤΟΝ!

Ανεγνώσθη είδησις, όχι άληθής εύτυχῶς, ότι αι κεναι επισκοπικαι έδραι θα συμπληρωθῶσι, και, δυστυχῶς, εύρέθη πληθος φοβερόν υποψηφίων, τών όποίων όνόματα και επώνυμα και επαγγέλματα ανεγράφησαν μετ' ακριβείας τεχνικῶτάτου ληξιαρχείου. Είς τινα έσπευσαν οι καταστρώσαντες τοίς καταλόγους, ενῶ εις άλλα έργοῦσιν. Επισκοπαί τινες, ως ή τής Κορινθίας, από πολῦ ειναι κεναι, άλλαι δ' εκενώθησαν πρό ενός και ήμίσεως ή δύο ετών, ή δέ τής Χαλκίδος προχθές ακόμη. Η Γορτυνια μένει πρό πολλού στερουμένη επισκοπικῆς εποπτείας, και οὔτε βοηθός τις επισκοπος έστάλη εις αύτην. Επειδή οὔτε Βούλγαροι, οὔτε ρουμανίζοντες, οὔτε Άλβανοί ύπάρχουσιν εις ελας ταύτας τās επισκοπάς, ή εξακολούθησις τής κενότητος αύτων επί τινα χρόνον ετι οὐδένα βλάπτει, ή δέ συμπλήρωσις αύτων ειναι δυνατόν και θεμιτόν να μη άπασχολήση τās ώρας και τās ήμέρας τών συνοδικῶν, εν άλλα θέματα σκέψειν ύπάρχουσιν.

Εάν ειχον υποθέτομεν τοιαῦτα μίαν τυπικῶτάτην πράξιν υποδείξω: υποψηφίων έπρεπε ν' αναβάλωσιν. Όλοι αι εργασίαι τής Ιερᾶς συνόδου περιορίζονται εις μεταπέμψεις, διορισμούς, αντικαταστάσεις ήγουμένων και ήγουμένων συμβούλων, εφημερίων και διακόνων, άδειας εξετελέσεως προς χειροτονίαν και τὰ παρόμοια. Άλλά τὰ περισσότερα τούτων εις άλλους μέν τόπους διεξάγουσι τὰ λεγόμενα κοινοιστόρια, εις δέ τήν Κωνσταντινούπολιν ή Κεντρική Έκκλησιαστική Επιτροπεία, χωρίς αναμίξεις οιασδήποτε τής συνόδου. Να ώθώμεν δέ τās σκέψεις και τήν γοργότητα ήμών εις θήραν υποψηφίων επισκόπων, ενῶ βεβαίως έχομεν άλλα να άποκαταστήσωμεν, γελοιον φαίνεται και άνόητον.

Τά τής ελληνικής ορθοδόξου κοινωνίας άρα γε ζστανται καλῶς; Τά καταπεσόντα ήνωρθώθησαν ως έπρεπε; Τά καθ' ήμέραν άθετούμενα επανήλθον εις τήν ισχόν αύτων; Νόμοι, λατρεία, τάξις, εκκλησιαστική και χριστιανική πολιτεία κοιμῶνται; ληθαργοῦσιν; εξύπνησαν, ή γαλθανίζονται πρός ζωήν; Έχει σκοπόν ή Ιερᾶ σύνοδος περί τούτων να σκεφθῆ;

Από οὔδεμιᾶς άφορμῆς οσίας συνεκινήθη τις, εκτός μιᾶς αποφάσεως κατά τών άσέμων θεατρικῶν επιθεωρήσεων. Θα θεατρίσωμεν τώρα και τήν επισκοπικῆν Ιερότητα και τόν προορισμόν; Τριάκοντα σχεδόν υποψηφίους, δηλ. καταλλήλους δλους πρός κατασκευήν χριστιανῶν, εύρομεν, όπως παραστήσωμεν εις τόν κόσμον ότι έχει ό κληρος τόσους και τόσους. Άλλ' αν αύτοι ήσαν στρατιῶται, φαίνονται ολίγοι. Αν ήναι στρατηγοί, ποῦ οι μαχηταί; Νομίζομεν άνόητον να παρατάτῃ τις άρχηγούς στερουμένους συμβούλων, βοηθῶν και υπαλλήλων. Και όταν εύρίσκη τις τόσους, ό άλλος έχει τό δικαίωμα να έρωτήσῃ: διατί να μη χρησιμοποιηθῶσιν οὔτοι πάντες ως διδάσκαλοι και κήρυκες, ως προϊστάμενοι και εφημέριοι κοινοτήτων, τών όποίων—πολλῶν μάλιστα—εκφυλίζονται τὰ μέλη, λησμονοῦνται και θρησκείαν και εθνισμόν; Αὐτή ειναι Ιερᾶ άποστολή μεγίστη. Αν ειναι δια τοιαύτην άποστολήν άκατάλληλοι, ειναι δοκιμοι λοιπόν πρός καθοδηγίαν τών πλανωμένων εις ασφαλῆ λιμένα θρησκευτικῆς και ήθικῆς αναπλάσεως και μορφώσεως;

Όσοι δέ έμειναν έξω του καταλόγου τών τριάντα, ειναι άκατάλληλοι; Οι δέ μετά του άκαταβλήτου στρατού συμπάσχοντες και συμπληθόντες εν Μικρᾷ Ασία, οι πραγματικῆν αὐταπαρησιαν παρέχοντες και δεικνύοντες, αύτοι θεωροῦνται άδόκιμοι; Διατί μένουσιν έξω του νυμφῆνος; Ίσως συνετάχθη κατάλογός τις υποψηφίων

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Το Προεδρείον του εν Αθήναις Συνδέσμου των Ιεροψαλτών «Ρωμανός ο Μελωδός» υπέβαλεν εις τον πληρεξούσιον Αττικοβοιωτίας και Προεδρον της προπαρασκευαστικής επί των άρθρων του Συντάγματος επιτροπής κ. Νικ. Λεβίδην υπόμνημα περι της Βυζ. Εκκλ. μουσικής.

— Διά του υπόμνηματος τούτου, συντεταγμένου επί τη βάσει των αντιλήψεων της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας όσον αφορά την εκκλ. ήμων μουσικήν, παρακαλείται ή Επιτροπή όπως λάβη πρόνοιαν και περί της μουσικής.

— Επειδή δέ ή γνώμη της Εκκλησίας είναι ορθή και σαφής, θεωρούσης την εκκλ. ήμων μουσικήν Ιεράν παράδοσιν, παρακαλείται ή Επιτροπή, όπως εις τό περί Ιερών παραδόσεων άρθρον του Συντάγματος εισαγάγη ερμηνευτικήν διάταξιν, δι' ής να αναγνωρισθί και υπό του Έλλην. Συντάγματος ή Βυζ. εκκλ. μουσική ως Ιερά παράδοσις.

— Ο κ. Λεβίδης απεδέχθη ως όρθην και δικαίαν την γνώμην ταύτην του Συνδέσμου, και ύπεσχέθη ότι θά πράξη τό προσηκόν.

— Σημειωτέον δέ, ότι ο κ. Λεβίδης είναι παλαιμαχος αγωνιστής και θερμός θιασώτης της εθνικής ήμων μουσικής, ύπερ ής και έγραψε πολλά κατά καιρούς.

— Προς βελτίωσιν της θέσεως των εν Ελλάδι Ιεροψαλτών διεξάγονται συνεννοήσεις μεταξύ του Προεδρείου του εν Αθήναις Συνδέσμου αυτών και του «Ιεροϋ Συνδέσμου» των Ιερέων.

— Και τούτο — ως πιστεύουσιν — όπως εις όσα ήθελον τυχόν άπορρασισθή περί μισθοδοσίας και συντάξεως των Ιερέων συμπεριληφθώσι και οι Ιεροψάλται.

— Τάς ενεργείας ταύτας του εν Αθήναις Συνδέσμου των Ιεροψαλτών υποβοηθοϋσι και ενισχουσιν και οι Ιεροψάλται των επαρχιών, εν τω πόδι των να επιτευχθί τι τό καλόν προς βελτίωσιν και έξασφάλισιν της θέσεως των.

— Γενόμενης έκλογής Έκκλ. Συμβουλίου διά τον ναόν του Αγίου Παντελεήμονος Άχαρνών έξελέγη σχεδόν οιά παμψηφίας τό αυτό Έκκλ. Συμβούλιον, τό αποτελούμενον εκ των κ. κ. Κ. Ψάχου, Α. Ρούλια, Ηλ. Ξανθάκη και Σ. Γαινοσάτη.

— Συμφώνως προς τον νέον νόμον έξελέγησαν και όκτώ μέλη αναπληρωτικά εκ των κ. κ. Κ. Κακαρά, Δ. Καρμασίλη, Δ. Οικονομοπούλου, Χρ. Τσοκά, Έμμ. Λυγού, Ν. Τσούκα, Φ. Κολλιότσου και Ί. Μπόλλα.

— Όλοι αι προσπάθειαι του Έκκλ. Συμβουλίου τείνουσιν εις την άνοικοδόμησιν του νέου μεγάλου ναού, του οποίου ύπάρχουσι μόνον τά θεμέλια.

— Τό σχέδιον του ναού μετερρυθμισθή επί καθαρώς Βυζαντινού ήθημού, χάρις εις τον διαπρεπή αρχιτέκτονα κ. Ι. Παπαδάκη.

— Επειδή δέ κατά τον προϋπολογισμόν απαιτούνται δύο περίπου εκατομμύρια, ο κ. Παπαδάκης υπέδειξε τρόπον τμηματικής άνεγέρσεως.

— Ότω δ' άνοικοδομηθή πρώτον τό κεντρικόν μέρος του ναού μετά του Ιεροϋ, ούτως ώστε εντός 6—7 μηνών να ήναι δυνατή ή εν αυτώ λειτουργία και διά τό όποιον προϋπελογίσθησαν 700,000 δραχ.

— Ο θόλος του ναού είναι πιστή αντίγραφη του θόλου του ναού της Αγίας Σοφίας, με διάμετρον 27 μέτρων.

— Τά σχέδια και οι προϋπολογισμοί εύρίσκονται ήδη υπό την έγκρισιν του επί των Έκκλησιαστικών Υπουργείου, μόλις δ' έκδοθή ή άδεια θά άρχίσωσιν άμέσως αι έργασίαι.

— Και εν χαρακτηριστικώτατον γεγονός διά την εκκλ. ήμων μουσικήν. Αμερικανίδες κυρίαί επί τοις γάμοις ενός άνωτέρου ύπαλλήλου της ένταύθα Άγγλικής Προσβείας, Έλληνοσ όρθοδόξου, παρεκάλεσαν τον κ. Ψάχον ν' άποστείλη μικρόν χορόν εκ μαθητών του.

— Ο κ. Ψάχος, έκπληρών την επιθυμίαν των Ξένων τούτων θιασώτων της Βυζ. εκκλ. μουσικής, άνέθηκε τον καταρτισμόν μικρού χορού εις τον κ. Ί. Κομάσον, όστις και έψαλλε κατά τον γάμον τούτον, κατευχαριστήσας Ξένους και ήμετέρους.

εύνοουμένων του μὲν και του δέ, αλλά συνετάχθη εν σπουδή, συνετάχθη επιπολαιώς, και θα είναι ανόητον έργον αν συνετάχθη προς άπάτην των εύπίστων, ή προς φανακισμόν του λαού, ή προς φανακισμόν των ύποψηφίων. Εάν τις τοιοϋτος συνετάχθη, σημαίνοντα κληρικῶν όνόματα βεβαίως έληθμονήθησαν, και δεύτεραι φροντίδες — ίσως πρώται — επανωρθώσωσι τας έλλείψεις. Άλλως παριστάμεθα εις τό θέαμα της σαγήνης του Εύαγγελίου, ή όποία ριφθεισα εις την θάλασσαν κινδυνεύει να συνάξη πολλούς ίχθύς σαπρούς και ύγιεις. Ο λαός ό χριστιανικός ζητεί όλους ύγιεις.

†
Εκ του «Νέου Αγώνος» (Αθηνών)

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΜΙΑ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΕΝ ΤΩ ΕΛΛΗΝΙΚΩ

Ω Δ Ε Ι Ω.

Εν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Ἑλληνικοῦ Ὠδείου» ἐδόθη ἡ πρώτη συναυλία μουσικῆς δωματίου, κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων Ρώσων συνθετῶν, ἐδόθη μία γενικὴ ἰδέα τοῦ Ἀνατολικοῦ χρώματος ἐν τῇ νεωτέρῃ μουσικῇ. Μετὰ σύντομον εἰσήγησιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ «Ἑλληνικοῦ Ὠδείου» κ. Μ. Καλομοίρη, ἡ καθηγήτρια κ. Ἐβελ Μίχα (κλειδοκύμβαλον) καὶ ὁ κ. Τόνυ Σουλτσε (βιολίον) ἐξετέλεσαν τὴν σονάταν τοῦ Λεβαντόβσκυ οἱ κ. κ. Σουλτσε, Λομπιάγκο, Πρεστρῶ καὶ Κωνσταντινίδης τὸ κουαρτέτο (ρε μείζ.) τοῦ Μποροντίν, ὁ δὲ συμπαιθῆς βαθύφωνος κ. Χρ. Πασχαλίδης ἐτραγουδῆσε συνθέσεις τοῦ Μποροντίν καὶ τοῦ Μουσόρσκι.

* * *

Ἡ σονάτα τοῦ Ἑβραϊοπολωνοῦ Λεβαντόβσκυ, εἰς τὴν ὁποίαν κυρίως θ' ἀσχοληθῶ, εἶνε ὁμολογουμένως ἐν ἀπὸ τὰ δυσκολώτερα εἰς ἀπόδοσιν ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐγράφησαν διὰ κλειδοκύμβαλον καὶ βιολίον. Ἡ ἀκριβὴς καὶ πιστὴ ἐκτέλεσις τῆς συνθέσεως ταύτης προαπαιτεῖ οὐ μόνον δεξιότητιν ἐξαιρετικὴν, ἀλλὰ καὶ εὐκαμψίαν καὶ ἐτοιμότητα καταπληκτικὴν. Διὰ τοῦτο ὁ ἐκτελεστὴς αὐτῆς ἀνάγκη, πλὴν τοῦ ταλάντου καὶ τῆς μουσικῆς του ἀναπτύξεως, νὰ εἶνε περικομισμένος δι' ἐξαιρετικῆς, ὡς εἶπον, δεξιότητις, ἀλλὰ καὶ μίαν πρώτην δυνάμειν ἐλαφρῶς ταχύτητος. Ἄλλως οὐδὲν ἄλλο ἀποδίδει, εἰμὴ συγκεχυμένας συγχορδίας καὶ συμφυρόν ἦχον ὅπως χαώδη.

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς σονάτας ὁ συνθέτης διὰ θερμοῦν καὶ μεγαλειωδῶν μουσικῶν φράσεων παριστᾷ ζωντανὸν τὸν πόνον καὶ τὴν ἀγωνίαν μᾶς ψυχῆς, τῆς Ρωσικῆς ἴσως ψυχῆς. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ πιάνου περιλαμβάνεται μία ὁλόκληρος συμφωνία, ἐν ᾧ συγχρόνως μία ὀρχήστρα πολυόργανος ἀφίνει νὰ ἐξέρχωνται αἱ μελωδίαί της ἀπὸ τῶν σπλάγχων τοῦ μουσικοῦ ὄργανου. Βιολί καὶ πιάνο ἐκφράζουσιν ἕνα μεγαλειώδη πόνον ψυχῆς ὑπερηφάνου καὶ ἰσχυρᾶς. Τὸ δεύτερον μέρος εἶναι ρομαντικὸν καὶ γαλήνιον· εἶνε οὕτως εἰπεῖν μία νηνεμία καὶ ἀνάπαυλα κατόπιν μεγάλης τρικυμίας. Τὸ τρίτον μέρος εἶνε ἡ ἀναβίωσις μιᾶς κρυφῆς χαρᾶς καὶ ἡ ἐκδήλωσις μιᾶς μεγάλης εὐτυχίας. Εἶνε οἱ ταχεῖς παλμοὶ καρδιῶν πονεμένων, εἰς τὰς ὁποίας ἡ χαρὰ ἐνεστάλαξε τὸ θεῖον βάλαμόν της καὶ τὰς ὁποίας ταράττει πλέον μία εὐτυχία, ἣτις ἐπραγματοποιήθη, καὶ ἐν παλαιὸν ἰδανικόν, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τέλους ἐξεπληρώθη.

Ὅμολογῶ, ὅτι τὸ κουαρτέτο Λεβαντόβσκυ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ ἀποδοθῇ τελειότερον καὶ πιστότερον, παρ' ὅσον ἀπέδωκαν αὐτὸ ἡ τέχνη καὶ αἱ χεῖρες τῆς σεμνῆς καὶ διακεκριμένης καλλιτέχνιδος κ. Ἐβελ Μίχα. Καὶ διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι πληρῶ φόρον δικαιοσύνης διὰ τῶν εἰς ταύτην ἀφιερουμένων ὀλίγων μοι τούτων γραμμῶν. Ἡ κ. Ἐβελ Μίχα (τὸ γένος Μαρκέτου) γεννηθεῖσα ἐν Κεφαλληνίᾳ ἐκ πατρὸς Ἑλληνοσ καὶ μητρὸς Ἰταλίδος, ἀφοῦ ἔλαβε τὰ πρῶτα μουσικὰ μαθήματα ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ πατριδί της καὶ ἀφοῦ ἐπὶ τριετίαν ἐφοίτησεν ἐν τῷ τῶν Ἀθηνῶν Ὠδείῳ, ἐτελειοποίησε τὰς σπουδὰς αὐτῆς εἰς Παρίσιους μετὰ καθηγητὴν τὸν Κάρλο Σαλτζέντον καὶ ἔλαβε τὸ δίπλωμα της ἐκ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Μονάχου παρὰ τοῦ περιφήμου συνθέτου καὶ πιανίστα Ἐρμαν Τσίλχερ καὶ τοῦ καθηγητοῦ Κλόζε. Αἱ σπουδαί της ὑπῆρξαν θρυμβευτικαὶ ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου ὁ καθηγητὴς αὐτῆς Τσίλχερ τῇ προέτεινε νὰ παραμείνῃ ἐκεῖ καὶ νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ διδασκόν προσωπικόν τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἰδρύματος. Ἄλλ' ἢ κ. Ἐβελ Μίχα προέτιμῆσε νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐν Μονάχῳ ἔδωκε συναυλίαν μετὰ τῆς δεσποινίδος Φρειδερίκας Γκράτσερ, ὁ δὲ αὐστηρότατος Γερμανὸς κριτικὸς Λούις, γράφων εἰς τὰς «Νεωτάτας Εἰδήσεις τοῦ Μονάχου» εὖρε θαυμαστικὸς μόνον χαρακτηρισμοὺς διὰ

τὴν ἐκτέλεσιν τῶν «Βαριασίων τοῦ Μπράμς ἐπὶ ἐνὸς θέματος τοῦ Ἰωσήφ Χάυδν», αἱ ὁποῖαι ἐξετέλεσθησαν εἰς πρῶτον πιάνο ὑπὸ τῆς κ. Μίχα καὶ εἰς δεύτερον ὑπὸ τῆς Γερμανίδος δίδος Γκράτσερ. Ἀλλὰ καὶ ἐν Ρουμανίᾳ καὶ ἐν Ρωσσίᾳ ἔδωκε σειρὰς συναυλιῶν, ὅπως καὶ ἐν Ἀθήναις τελευταίον, ἀφ' ὅτου ἰδίως προσελήφθη καθηγήτρια ἐν τῷ «Ἑλληνικῷ Ὠδείῳ».

Θὰ φανῇ ἴσως παράδοξον πῶς εἰς ἀναρμόδιος ἐμφανίζεται διὰ πρῶτην ταύτην φοραν, ἵνα εἴπῃ τὰς ἐντυπώσεις του ἐπὶ μουσικῆς, μὴ ἀναγομένης εἰς τὸν κλάδον του. Ἄλλ' ὅταν βλέπῃ τις κριτὰς ἀναγνωρίζοντας μὲν εἰς ἑαυτοὺς κάποιαν ἀρμοδιότητα, πλὴν μὴ δυναμένους ν' ἀποδείξωσιν ἐμπράκτως, ὅτι ἡ λέξις συναγωνισμὸς εἶνε ξένη πρὸς τὴν ἰδεολογίαν, ἣτις ἐμπνέει τὴν κριτικὴν αὐτῶν, ἐπιτρέπεται, ἂν δὲν ἀπατώμαι, καὶ εἰς ἕνα ἀναρμόδιον ν' ἀποκαταστήσῃ μίαν ἀλήθειαν καὶ μάλιστα, ὅταν τὴν ἀλήθειαν ταύτην οὕτως ἢ ἄλλως κακομεταχειρίζεται ἡ κριτικὴ τῶν λεγομένων ἀρμοδίων. Μεθ' ὅλην τὴν προσωπικὴν ἐκτίμησιν μου πρὸς τοὺς κ. κ. Α. Ο. Φ., ἕς μοι ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω, ὅτι δὲν διαβλέπω εἰς αὐτοὺς τὰ ἐφόδια ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δύνανται ν' ἀξιώσιν ὅτι ἔχουσιν οἱ ἀπὸ περιοπῆς κριτικοί. Παρακαλῶ νὰ μὴ πειραχθῇ ἡ φιλικὴ μοι καρδιά των. Διότι, ὡς θὰ γνωρίζωσιν, ὑπάρχουσιν οἱ δεξιότεχναί, ὑπάρχουσιν οἱ γνώσταί των κανόνων τῆς τέχνης (ἣτις κακῶς λέγεται θεωρία), ὑπάρχουσι καὶ οἱ θεωρητικοὶ ἐκεῖνοι τουτέστιν, οἱ ὁποῖοι ὡς ἐπαίοντες δύνανται νὰ κρίνωσιν ἀπὸ περιοπῆς. Θὰ ἦ-ἦν ἐξόχως εὐτυχῆς ἂν ἐπειθόμην, ὅτι εἰς τὴν τάξιν ταύτην τῶν ἀπὸ περιοπῆς θεωρητικῶν δύνανται νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς ἐκτελεστῆς τοῦ βιολίου, εἰς πιανίστας καὶ εἰς καθηγητῆς τῆς στοιχειώδους θεωρίας καὶ τοῦ σολφέζ, οὗς διαβλέπω ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Α. Ο. Φ. Ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου ἂν ἐπειθόμην θὰ εἶχον κάτι ἄλλο ἀκόμη νὰ ὑπομνήσω εἰς αὐτοὺς. Ὑπάρχει μία ἄγραφος καὶ ἐξόχως σοβαρὰ ἐπιστήμη, ἣτις καλεῖται π ε ἰ ρ α. Δὲν θὰ διαφεύγῃ ὑποθῆτω τοὺς φιλάττους Α. Ο. Φ. ὅτι ἡ ἄγραφος αὕτη καὶ σοβαρὰ ἐπιστήμη, ἂν μὴ ποτε, σπανίως ὅμως ἀρέσκειται εἰς τὰ θέλητρα τῆς νεότητος.

Κ. Α. ΨΑΧΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

«Συγχρονος Ἑλληνικῆ Ἐκκλησία».

Ὑπὸ τῶν ἄνω τίτλων καὶ ὑπὸ τύπον λευκώματος ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Εὐγένιος Κωσταρίδης ἐξέδοτο εἰς κομψὸν καὶ καλλιτεχνικώτατον τόμον ἐξ ὑπερεξακοσίων σελίδων μεγάλου ὀβόου σχήματος περισπούδαστον καὶ ἐπικαιρότατον ἔργον, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἐκατοστῆς ἐπετείου τῆς εθνικῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἐν αὐτῷ ἐκτίθεται ἡ πολλαπλὴ δρᾶσις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ αἱ ὑπ' αὐτῆς παρασχεθεῖσαι εἰς τὸ ἔθνος ἀνεκτίμητοι ὑπηρεσίαι κατὰ τὴν λήξασαν ἑκατονταετίαν παρὰ διαφόρων διαπρεπῶν λογίων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Τὸ ἔργον κοσμεῖται ὑπὸ 150 εἰκόνων διαπρεπῶν κληρικῶν ἀρχαιοτέρων καὶ συγχρόνων, μετὰ βιογραφικῶν σημειώσεων καὶ περιληπτικῆς περιγραφῆς τῆς δράσεως καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν ἑκάστου. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο τιμώμενον δραχμῶν 15 πωλεῖται εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον Ἐλευθερουδάκη.

«Οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τῷ κόσμῳ ... καὶ ὁ μπόλσεβικισμὸς».

Ὁ εὐρυμαθὴς Ἀρχιμανδρίτης καὶ ἐφημέριος τοῦ Στόλου κ. Θεοφύλακτος Παπακωνσταντίνου ἐξέδοτο ἐν μικρῷ τομιδίῳ ἔργον ἐκλεκτόν, ἐν τῷ ὁποίῳ πραγματεύεται καταλλήλως περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν Ἰουδαίων ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῆς ἐκκολάψεως τοῦ μπόλσεβικισμοῦ. Ἡ πολυμάθεια τοῦ συγγραφέως, ἡ σαφήνεια καὶ τὸ ἄδρὸν τῶν ἐπιχειρημάτων του καθιστῶσι τὴν μελέτην του ταύτην ἀξίαν πάσης συστάσεως. Τιμᾶται δραχμῆς.